



II. LİSELERDE BİLİM UYGULAMALARI BİLİM HER YERDE ÖĞRENCİ KONGRESİ

BİLDİRİ ÖZETLERİ
2025



Poster Bildirilere Erişmek İçin:

<https://aal.meb.k12.tr/>

Antalya Anadolu Lisesi , Muratpaşa, Antalya

Kongre Düzenleme Kurulu

1. Prof.Dr.Şükrü ÖZEN (Akdeniz Üniversitesi Rektör Yardımcısı)
2. Prof.Dr.Cemali SARI (Edebiyat Fakültesi,Coğrafya Bölüm Başkanı)
3. Prof. Dr. Kemal SÖZEN (İlahiyat Fakültesi Dekanı)
4. Prof. Dr. Gönül DEMEZ (Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü)
5. Doç. Dr. İlkay KUTLAR (Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü)
6. Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Tahsin ŞAHİN (Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü)
7. Şükrü KILIÇ (Antalya Anadolu Lisesi Müdürü)
8. Fatoş YÜCEDAĞ CİVELEK (Antalya Anadolu Lisesi Müdür Yardımcısı)
9. Çiğdem KARAKUŞ (Antalya Anadolu Lisesi Rehber Öğretmen Psikolojik Danışman)

Kongre Bilim Kurulu

1. Prof. Dr. Necla ÖZTÜRK (Hukuk Fakültesi Dekanı)
2. Prof. Dr. Nurşen ADAK (Edebiyat Fakültesi Dekanı)
3. Prof. Dr. Günseli ORHON(Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü)
4. Prof. Dr. Tuncer DEMİR (Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölüm Başkanı)
5. Doç. Dr. Zeynep GÜNGÖR (Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü)
6. Doç. Dr. Ethem KARADİREK (Mühendislik Fakültesi, Çevre Mühendisliği Bölümü)
7. Doç. Dr. Halil HADİMLİ (Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü)
8. Doç. Dr. Mehmet ZANBAK (İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Ekonometri Bölümü)
9. Doç. Dr. Ekin KAYNAK ILTAR (Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü)

İÇİNDEKİLER

Konu /Yazar	Sayfa
Şehirlerin Kültürel Mirasının Yeniden Canlandırılması / <i>Veli Efe Öztürk, Ramazan Berkay Çelik, Mustafa Kemal Karaca</i>	6
Yörükler ve Yörüklük Geleneği <i>Hüseyin Emen, Zafer Akdulum</i>	7
Türklerde Kadın Hakları <i>Beyza Hatipoğlu</i>	8
İlk Türk Kadın Hükümdar:Tomris Hatun <i>Sezai Efe Yılmaz, Fatma Bilge Özses</i>	9
Kültürel Mirasın Soyut Unsurlarından: Teke Yöresi Halk Oyunları <i>Sezai Efe Yılmaz, Fatma Bilge Özses</i>	10
Sosyal Medyada Tarih Ve Tarihsel Tartışmalar: Gerçekler Ve Yanılsamalar <i>Yaren YAZICI, Ela DÖLEK</i>	11
Manavgat İlçesine Yakın Tarihi Yerleri Keşfediyorum <i>Elif Naz Uzun, Eymen Efe Bayram</i>	12
Kültürel Mirasın Korunmasında Sosyal Medyanın Rolü <i>Duru Rabia Öztürk, İrem Su Çomruk</i>	13
Kültürel Mirasın Korunması Ve Korunmasında Yaşanan Zorluklar <i>Ebrar Şen, Zeynep Soydemir, Taha Odabaşoğlu</i>	14
Hayatımıza Dokunan Kadınlar <i>Elif Koçak, Ulaş Börçek</i>	15
Anadolu'da Ahilik Ve Değerler Eğitimi Yazarlar <i>Sezen Soydan</i>	16
Geçmişten Günümüze Türklerde Kadın Hakları <i>Emre Yılmaz,Yağız Sina Koç, Berra Bıçakçı, Ece Yılmaz</i>	17
Geçmişten Günümüze Türk Kadınının Toplumdaki Yeri <i>Nefide Sahra Ekinci, Aslı Derin Gülle</i>	18
Kültürel Mirasın Korunmasında Karşılaşılan Sorunlar <i>Nisa Bozkurt, Sümeyye Genç, Gülsena Toptaş, Hiranur Karaca, Muhammet Dağ</i>	19
Antalya'nın Kültürel Mirası Antalya Lisesi <i>Ceylin Avcıkurt</i>	20
Antalya Yerel Dil Kullanımının Arttırılması İçin Mobil Uygulama Örneği <i>İrem Kasalak, Defnesu Eciş, Ada Demirezen</i>	21
Kadının Türk Tarihindeki Rolünün Toplumsal Statüsü Üzerinden Sorgulanması <i>Nurgül Kuş , Turgay Enes Küçüksolak</i>	22
Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Su Okuryazarlığı Tutumlarının Belirlenmesi <i>Ayşe Elvin Özdoğan, Deniz Yenigelen, Ilgar Zafer Oğuz, Ece Kabaş</i>	23
Doğal Yeşil Alanların Tahribatının Ve Yok Edilmesinin Önlenmesine Yönelik Düzenlemelerin Değerlendirilmesi <i>Mehmet Ata Çoşlu, Murat Demir Cibcir</i>	24
Enerji Tüketimi, Yenilenebilir Enerji Kaynakları Ve Fosil Yakıtların Etkileri <i>Ezgi Kaplan, Semanur Yılmaz, Elif Keskin</i>	25
Kentleşme Ve Çevre <i>Ecrin Sun, Akın Aybalık, Fahri Ergen, Tuncay Aka, Dilara Çetinkaya, Eyşan Ece Çakın, Mariam Shaweesh, Hüsamettin Emir Kocabey, Enes Kaya, Doğa Bulut</i>	26
Kentleşmenin Sosyal Eşitsizliklere Etkileri <i>Gülsüm Esila Korkmaz, Ecrin Özbaş, Erturan Topçu</i>	27
Kentleşmenin Su Yönetimi Ve Kaynaklarına Olan Etkisi ve Antalya Örneği	28

<i>Mustafa Doruk Demir, Duru Yılmaz, Ceren Orar</i>	
Çevre Dostu Ekolojik Kentleşme <i>Ceylin Anaç, Elif Rana Keske</i>	29
Nüfus Artışının ve Çarpık Kentleşmenin Trafik Üzerinde Etkileri <i>Harun Köylü, Kemal Kaan Katırcı, Barış Çekiçoğlu</i>	30
Okulumuzda Kağıt Tüketiminin Karbon Ayak İzi Üzerindeki Etkisi <i>Armi Naz Yanmaz, Ecrin Damla İlçin</i>	31
Petrol Bazlı Plastiklere Alternatif, Selüloz Tabanlı Yeni Nesil Plastik <i>Berkay Uyar, Irmak Atalay, İklim Melisa Şimşek</i>	32
Sıfır Atık Kent Tuna Geçilmez, Selin Azra Varol	33
Su Kaynakları Yönetimi "Avokado ve Muz Meylerinde Mavi Su Ayak İzi ” <i>Doğu Eren Dönmez, Talha Dindar</i>	34
Sürdürülebilir Şehirler İçin Bir Ölçek Çalışması: Alanya İlçesi Örneği <i>Fatma Neda Karlıbaş, İkra Yeşil, Hasan Taner Ak</i>	35
Sürdürülebilir Kentleşme ve Ekolojik Denge <i>Ceren Tayfur, Ayşe Çatalkaya, Kübra Nur Meneviş</i>	36
Türkiye’nin Yenilenebilir Enerji Yolculuğu <i>Yağmur Özay, İnci Yıldırım, Azra Özlem Aksakal, Halife Eftal Sarıkaya, Nehir Akyürek, Bartu Köse</i>	37
Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımının Ülkemiz Açısından Önemi <i>İnci Hayat Topbaş, Ecem Serra Kökbudak, Sadri Kaan Eruçar</i>	38
Fosfatın Atık Sulardan Arıtılmasında Biyo-Bazlı Hibrit Çözüm; Çöktürme Ve Adsorpsiyon <i>Eda Demir, Furkan Taylan, Nehir Özçelik</i>	39
Sürdürülebilir Şehirler İçin Bir Ölçek Çalışması: Alanya İli Örneği <i>Sofiya Anılğan, Mehmet Genç</i>	40
Tarımda Fitol Yatağıyla Su Tasarrufu <i>Cemre Nur Bozyel, Eylül Doğan, Miray Sarı</i>	41
Tatlı Suyun Önemi ve Su Hasadı <i>Zeynep Gürbüz</i>	42
Yenilenebilir Enerji İle Taşınabilir Çözümler: Çanta Tasarımı Ve Modellemesi <i>Rahime Naz Uçar, Gül Hilal Çelik</i>	43
Bilimsel Araştırma Etiği <i>Asmin Türkan Çepiç, Tuana Poyraz, Egemen Evci</i>	44
Chatgpt Kullanımı: Felsefe Dersi Örneği <i>Aynur Naz Acıkara, Neva Adak</i>	45
Dijital Etik <i>Rabia Erva Evlice , Defne Turan</i>	46
Dijital Etik Ve Linç Kültürü <i>Cansu Genç, Çağan Eren Özdemir, İsmail Doruk Nallı, Gökdeniz Kara</i>	47
Dijital Gerçeklik Mi, Sanal Aldatmaca Mı? Deepfake (Derin Kurgu) Ve Dijital Manipülasyonun Geleceği <i>Nurgül Zümrüt BÜBER, Yağmur KARA, Sude SARAÇ</i>	48
Gen Düzenleme Teknolojilerinin Etik Sınırları <i>Ümmüşen Merden</i>	49
İnsan Germ Hattı Ve Genom Düzenlemesinin Etik Boyutları <i>Münevver Duru Ünal, Raziye Dilem Sudan</i>	50
Sosyal Medyada Veri Gizliliği Ve Güvenliği <i>Alp Ayberk Solak</i>	51
Antik Çağ’dan Günümüze Meslek Etiğinin Tarihsel Gelişimi	52

<i>Hayal Dağıstan, Ela Arlı, Elif Erdem</i>	
Ayrımcılık ve Mobbing Görünmeyen Tehdit <i>Elif Yalçın, Hatice Nazlı Güneş, Zeynep Kübra Özdemir</i>	53
Bir İnsan Merkezilik Eleştirisi Olarak İçsel Değer Kavramı <i>Yağız Özcan</i>	54
Eğitim Etiği: Bilginin Ahlakı Ve Ahlakın Bilgisi <i>Ezet Naz Tosun, Alim Demirölek, Görkem Özdemir, Esat Yuri Günüş</i>	55
Eğitimde Stoa Etiği Günümüz Öğretmenleri İçin Ne Söylüyor <i>İrem Tonguç, Tuğçe Eski</i>	56
Hukuk Ve Mühendislik Etik Sorunları <i>Ahmet Efe Türkmen, Havva Naz Yıldız</i>	57
İlk ve Ortaöğretim Kurumlarında Öğretmenlerin Maruz Kaldığı Mobbing Davranışları <i>Efe Ertekin, Ada Yeşilyurt</i>	58
Kimyasal Silahların İnsanlığa Etkisi <i>Özge Güzel, Eylül Bek, Nisa Nur Beşbaş</i>	59
Ortaöğretim Çağındaki Öğrencilerde Veri Gizliliği Ve Güvenliği <i>Zeynep Pektaş, Göktuğ Çalışkan, Esra Yıldırım, Ü. İclal Şahin, S. Çiğdem Çerkez, K. Batu Mert</i>	60
Ötenazi <i>Ateş Kağan Şendil, Rengin Çetin</i>	61
Sağlıkta Ticarileşmenin Tıp Etik Kuralları Üstüne Etkisi <i>Busenaz Akın</i>	62
Sosyal Medya Ve Etik <i>Dursade Nur Aydın, Murat Yıldız, Katre Kainat Güç, Şevval Şahin</i>	63
Sosyal Medyadaki Bilgi Manipölasyonlarının Komplo Teorileri Üzerindeki Etkileri <i>Ada Üçtaş, Aysima Mucan, Eda Öyküm Özobut</i>	64

Şehirlerin Kültürel Mirasının Yeniden Canlandırılması

Veli Efe ÖZTÜRK Ramazan Berkay ÇELİK Mustafa Kemal KARACA

Danışman Öğretmen: Gülperi ÇİMEN ÖZCAN

Antalya Anadolu Lisesi

969463@meb.k12.tr

ÖZET

Kültürel miras, bir toplumun tarih boyunca kendi içinde ve diğer toplumlarla olan etkileşimleri ile değişen, kuşaktan kuşağa aktarılan maddi ve manevi değerler bütünüdür. Yaşadığımız şehirlerdeki modern gündelik yaşam ve kent dinamikleri şehirlerin kültürel mirasında ciddi oranda değişiklik yapmaktadır. Bu bildiride şehirlerin kaybolan kültürel mirasının canlandırılması için izlenebilecek yollar ve bu sürecin toplumsal ve kültürel etkileri ele alınacaktır. Bildirinin hazırlanma sürecinde ilk olarak konuya ilişkin literatür taraması yapılarak, elde edilen bulgular sosyo ekonomik ve kültürel açıdan tasnif edilecektir. Aynı zamanda kültürel mirasın korunması konusunda 10 sorudan oluşan Likert tipi anket ölçeği, lise düzeyi öğrenci gruplarının uygulanarak onların kültürel mirasa bakışı hakkında bilgi toplanacaktır. Kültürel mirasın temel öğeleri olarak kabul edilen unsurlar olan; yeme-içme, giyim-kuşam, kutlamalar, gelenekler gibi öğelerin bu süreçte uğradığı değişiklikler ortaya konulacaktır. Bilindiği üzere kültüre insan eliyle yapılan müdahaleler o toplumun kültürel varlığını etkilemektedir. Bu alanda yapılan çalışmaların son derece kısıtlı olduğu görülmekte olup elde edilen bulgular ışığında; modernleşme ve teknolojik ilerlemenin, şehirlerin tarihi dokusunu tahrip ettiği, bunun da zaman içinde şehirlerdeki kültürel mirasın yok olmasına varan bir sonucu beraberinde getirdiği görülmektedir. Bu bağlamda yerel kültürel öğelerin toplumun farkındalığını arttırmak amacıyla dijitalleştirilmesi ve hem yurt içinde hem de yurt dışında tanıtılmasının hem ekonomik hem de kültürel açıdan ülkeye yarar sağlayacağı düşünülmektedir. Yapılan bu çalışma sonucunda şehirlerde kaybolan kültürel mirasın canlandırılması için ortaya atacağımız görüşler yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları ile paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Kültürel Miras, Şehir Yaşamı, Koruma

Yörükler ve Yörüklük Geleneği
Hüseyin Emen, Zafer Akdulum
Danışman Öğretmen: Gamze Akkaya
Antalya Lisesi
969457@meb.k12.tr

Öz

Bir topluluğun veya bir grubunun kültürel değerler bütününe ifade eden somut ve somut olmayan kültürel miras, ulusal ve uluslararası anlaşma ve çalışmalarda toplumların kültürünü yaşatmak yolunda büyük önem taşır. UNESCO tarafından 2003 yılında hazırlanan ve 2006 yılında ülkemiz tarafından da taraf olunan “Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi” ile sözleşmeye taraf olan devletlerin kendi toprakları üzerindeki somut olmayan kültürel mirası korumaları sorumluluğu getirilmiştir. Bu çalışmada ülkemizde geniş sahalara yayılmış olan Yörüklerin somut olmayan kültürel mirası olan gelenek, görenek ve yaşayışları incelenecektir. Antalya’ımızda da önemli bir nüfusa sahip olan Yörükler gelenek, görenek ve âdetleri ile ülkemiz kültürel mirasına önemli bir katkıda bulunmuşlardır. Yörüklerin sahip olduğu bu kültür, konu ile ilgili kitap, makale ve tezler taranarak değerlendirilecek ve doküman incelemesi şeklinde çalışılacaktır. Anadolu’ya yerleşen boy ve aşiretlerin bazıları yerleşik hayata geçerken konargöçer yaşam tarzını benimseyen Oğuz boyu gruplarına Yörük ismi verilmiştir. Anadolu’da Kızılırmak’ın batısından Rumeli’ye kadar yerleşim gösteren Yörükler konargöçer yaşam tarzını benimseyerek yaz aylarında yüksek ve serin yaylalara göç eder, kış aylarında ise rakımı düşük ve daha sıcak havaya sahip olan bölgelere göçerler. Bu yaşam tarzlarından dolayı ana geçim kaynakları hayvancılık olan Yörükler, daha çok küçükbaş hayvanları tercih etmişlerdir. Çalışmada, Yörüklerin gelenek, görenek ve âdetlerini bu yaşam tarzına göre şekillendirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada zamanla uzaklaşan Yörük kültürü ve değerlerini tanıtmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Somut ve somut olmayan kültürel miras, Yörük, konargöçer

TÜRKLERDE KADIN HAKLARI

Beyza Hatipoğlu

Danışman Öğretmen: Melek Alev Sönmez

Antalya Lisesi

Hak, kişinin hukuken korunan ve sahibine bu korumadan yararlanma yetkisi veren bir menfaattir. Bu çalışmanın amacı ise Türklerde Kadın Haklarını vurgulamak, çeşitli yöntemler ve analizlerle bu hakların toplum üzerinde oluşan etkilerinin ortaya konulması ve araştırılmasıdır. Araştırma yapılırken TÜİK verileri kullanılacak ve Antalya Lisesi'nden 150 kız öğrenciye Türklerdeki Kadın Haklarının topluma yansıması ve toplum üzerinde oluşan etkileri ile ilgili anket soruları oluşturulacaktır. Araştırmanın verilerinin istatistiksel analizlerinin; yüzde ve veri analizi kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türklerde kadın hakları, kadın hakları

İLK TÜRK KADIN HÜKÜMDAR: TOMRİS HATUN

Sezai Efe YILMAZ, Fatma Bilge ÖZSES

Danışman öğrermen: Melek Alev SÖNMEZ

ÖZET

Türk Devletlerinde kadın her zaman önemli bir figür olmuştur. Sadece aile içinde toplumun temelini oluştururken değil, aynı zamanda Türk Devlet Yönetimi geleneğinde de söz sahibi olmuş ve Türk Devlet yönetim anlayışına katkıda bulunmuşlardır. İlk Türk Kadın Hükümdar Tomris Hatun, Saka Devletinin kraliçesidir ve 6. Yüzyılda yaşadığı düşünülmektedir. Pers imparatorluğu ikinci Kyros'un kadın olduğu için zayıf gördüğü Tomris Hatun, Kyros'a karşı büyük bir zafer kazanmıştır. Bu çalışmanın amacı, ilk Türk kadın hükümdar olan Tomris Hatun'un yönetim anlayışının, günümüz yönetim yaklaşımları açısından değerlendirilmesi ve karşılaştırılmasıdır. Çalışmada betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Klasik yönetim anlayışının ilkeleri uzmanlık, merkezi yönetim, basitleştirilmiş işlemler, verimlilik ve az sayıda karar vermedir. Tomris Hatun'un yönetim biçimi, bu ilkeler açısından değerlendirilecektir. Çalışmada, yönetim anlayışının, klasik yönetim yaklaşımına kaynaklık edecek unsurlar taşıdığı sonucu beklenmektedir.

Anahtar kelimeler: Tomris hatun, kadın

KÜLTÜREL MİRASIN SOYUT UNSURLARINDAN: TEKE YÖRESİ HALK OYUNLARI

Sezai Efe YILMAZ Fatma Bilge ÖZSES

Danışman öğretmen: Melek Alev SÖNMEZ

Antalya Lisesi

Kültürel miras, bir toplumun geçmişten günümüze aktardığı maddi ve manevi değerlerin bütünüdür. Kültürel miras somut ve soyut olmak üzere iki başlıkla incelenir. Soyut kültürel miras öğelerinden biri de halk oyunlarıdır. Antalya ve Bölgesinde oynanan halk oyunları Teke Yöresi halk oyunları adı altında toplanmaktadır. Halk oyunları, içinden çıkmış olduğu toplumun yaşadığı doğal unsurlarından ilham alarak şekillenir. Figürler, akarsular, dağlar, doğa unsurları ve hayvanlardan ilham alır. Bu çalışmanın amacı, kültürel mirası oluşturan unsurlardan biri olan teke yöresi halk oyunları figürlerinin doğa ile ilişkisini incelemektir. Çalışmada, betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Teke yöresi halk oyunları tek tek ele alınarak incelenecek, bunlara dair yapılan çalışmalar taranacak ve bu çalışmaların öncelikle yörede yaşayan hayvanların mevsimsel hareketleri ile ilişkisine bakılacaktır. Sonuç olarak çalışmada, teke yöresi halk oyunlarının temel figürlerinin yörenin doğasıyla şekillendiği sonucuna ulaşılabacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler : Teke yöresi, kültürel miras, halk oyunları

Sosyal Medyada Tarih ve Tarihsel Tartışmalar: Gerçekler ve Yanılsamalar

Yaren YAZICI, Ela DÖLEK

Danışman Öğretmen: Gülperi ÇİMEN ÖZCAN

Antalya Anadolu Lisesi

969463@meb.k12.tr

ÖZET

Teknolojinin gelişmesiyle günümüzde sosyal medya, insan hayatının önemli bir parçası haline gelmiştir. Sosyal medyada iletişim; kelimeler, görseller ve videolar ile sağlanmaktadır. Tarihle ilgili sözler ve olaylar sosyal medyada sıkça karşımıza çıkmaktadır. Bu kadar yoğun bir etkileşim ortamında ortaya atılan görüşler çok hızlı bir şekilde yayılmaktadır. Bu yayılım, teknolojinin getirdiği kolaylıklar sebebiyle bireyin araştırma yapma eğilimini azaltmaktadır ve çoğunlukla doğruyu yansıtmayan bu görüşler bir anda topluluklarca kabul gören “gerçekler” olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca tarih anlatılırken tarihinin objektif olmamasından kaynaklı olayların anlatımı da farklılık gösterebilmektedir. Bu çalışmada tarihi bilginin sosyal medya platformlarına yansıtılırken meydana gelebilecek dezenformasyonların sebepleri ve etkileri ele alınacaktır. Bu araştırma için farklı sosyal medya platformlarında yapılan tarihle ilgili paylaşımlar incelenecek, konuyla ilgili makale ve literatür taraması yapılacaktır. 10 sorudan oluşan Likert tipi anket ölçeği lise düzeyindeki öğrenci gruplarına uygulanacak ve öğrencilerin sosyal medyada tarih öğrenimine bakışı hakkında bilgi sahibi olunacaktır. Yapılan araştırmalar ve elde edilen bulgulara göre sosyal medyada yer alan tarihsel paylaşımlarda ayrıntılı analizden ziyade yüzeysel bilgi paylaşımına önem verildiği görülmektedir. Aynı zamanda sosyal medyanın tarihsel anlatıların hızlı bir şekilde yayılmasını ve geniş kitlelere ulaşmasını sağlamada güçlü bir araç olduğu da kabul edilir bir gerçektir. Bu tarihsel anlatılarda genelde bilgilere yüzeysel olarak değinildiği veya bilgilerin tarihinin bireysel ideolojisiyle ele alındığı gözlemlenmiştir. Bu durum bazı kafa karışıklıklarına sebep olabilmektedir. Sosyal medya doğru kullanıldığı takdirde insanların tarihe doğru ve hızlı bir şekilde ulaşması konusunda oldukça verimli bir araçtır fakat kullanırken oluşturabileceği bilgi kirliliği göz önünde bulundurularak dikkatli kullanılmalıdır. Çalışmada yukarıda belirtilen hususlara örneklerle yer verilecektir.

ANAHTAR KELİMELELER: sosyal medya, tarih, bilgi kirliliği, dezenformasyon.

Manavgat İlçesine Yakın Tarihi Yerleri Keşfediyorum

Elif Naz UZUN, Eymen Efe BAYRAM

Danışman Öğretmen: Orçun Erdem KURŞUN

Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi

757586@meb.k12.tr

Manavgat çevresi çok sayıda tarihi yerler taşıdığı için turizm açısından önemli bir yerdir. Bu bölgenin tarihi yerleri hakkında ve merkeze yakınlığı ile ilgili bilgi veren çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Ancak tarihi yerlerin merkeze ve birbirlerine olan mesafesini gösteren, ücretli-ücretsiz girişleri, mimari kelimeleri açıklayan sözlük gibi hepsini bir arada sunan bir web sayfası bulunmamaktadır. Bu kapsamda projemizin amacı Manavgat ilçesine yakın yerlerde bulunan önemli tarihi yerlerin merkeze ve birbirlerine olan mesafesini, tarihi yerler hakkında genel bilgileri, ücretli-ücretsiz olduğu gösteren web tabanlı bir harita hazırlanmıştır. Araştırma yöntemi olarak nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bölgeye yakın yerlerde bulunan tarihi yerler hakkında bilgiler, bu yerler arasındaki mesafeler vb. ve web sayfa tasarımı ile ilgili veriler bilimsel yayınlardan elde edilmiştir. Web sayfasının veri tabanı için MySQL veritabanı, ana kodlama dili olarak PHP (Hypertext Preprocessor-Üstünyazı Ön işlemcisi) görünüş kodları için ise CSS(Cascading Style Sheets-Basamaklı Stil Şablonu) kullanılmıştır. Projemiz sayesinde bölgeye gelen yerli ve yabancı turistler <https://manavgattarihiyerler.epizy.com/?i=1> ilgili adrese girerek tarihi yerler arasındaki mesafeleri görerek kendi gezi planlarını rahatlıkla yaptıkları, tarihi yerler hakkında bilgi sahibi oldukları ve mimari terimlerin anlamlarını öğrendikleri bir web sayfası düzenlemiştir.

Anahtar Kelimeler: Manavgat kültürel miras, web sayfası, Manavgat tarihi yerler

Kültürel Mirasın Korunmasında Sosyal Medyanın Rolü

Duru Rabia Öztürk, İrem Su Çomruk

Danışman Öğretmen: Selda Kutlu

Hasan Çolak Anadolu Lisesi

al223432@gmail.com

Özet

Kültür, bir toplumu diğer toplumlardan ayıran, tarihsel süreç içinde değişerek devam eden ve kimliğini oluşturan sanatsal, inançsal, geleneksel ve davranışsal unsurların bütünü olarak tanımlanmaktadır. Kültürel miras ise bir toplumun kimliğini, tarihini ve ortak geçmişini yansıtan maddi ve manevi değerlerin toplamıdır. Bu miras; kent dokusu, anıtsal yapılar, arkeolojik alanlar gibi somut unsurlar ile dil, gelenek, dans, müzik, din, hukuk, ahlak ve ritüeller gibi soyut unsurlardan oluşmaktadır. Kültürel mirasın korunması, en az yaşatılması kadar önemli olup, bu sürecin etkin bir şekilde yürütülmesi gerekmektedir. Günümüzde kültürel mirasın yayılımı ve aktarımı büyük ölçüde sosyal medya ve internet aracılığıyla gerçekleşmektedir. Bu çalışma, sosyal medyanın kültürel mirasın korunmasındaki rolünü incelemeyi amaçlamakta ve lise öğrencileri özelinde bir farkındalık oluşturmaya hedeflemektedir. Araştırma kapsamında 228 lise öğrencisine anket uygulanmış, öğrencilerin kültürel mirasın korunması ve sosyal medyanın bu süreçteki etkisine ilişkin görüşleri analiz edilmiştir. Veriler, bilimsel yöntemler çerçevesinde deneysel, betimsel ve nedensel-karşılaştırmalı analiz yöntemleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Çalışma bulguları, sosyal medyanın doğru kullanıldığında kültürel mirasın tanıtımında ve gelecek nesillere aktarılmasında önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Ayrıca bu çalışmada, kültürel mirasın korunmasına yönelik faaliyetlerin artırılması gerektiği sonucuna ulaşılmış ve lise öğrencilerinde kültürel miras konusunda farkındalık oluşturulduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel miras, sosyal medya, lise öğrencileri, farkındalık, kültürel sürdürülebilirlik

Kültürel Mirasın Korunması ve Korunmasında Yaşanan Zorluklar

Ebrar Şen, Zeynep Soydemir, Taha Odabaşoğlu

Danışman Öğretmen: Orhan Abay
Antalya Anadolu Lisesi
969463aal@gmail.com

Çalışmanın amacı, kültürel mirasın korunması ve bu süreçte karşılaşılan zorlukları incelemektir. Bu amaç doğrultusunda kültürün ve kültürel mirasın ne olduğu, neden korunması gerektiği ve bu konuda alınması gereken önlemler ele alınmıştır. Kültürel mirasın korunmasında karşılaşılan zorluklar, dünya genelinde ve Türkiye’de benzer etkenler olarak sınıflandırılmıştır. Bunlar arasında iklim değişikliği, ekonomik sıkıntılar, doğal afetler ve kentleşme öne çıkarken; Türkiye’ye özgü zorluklar ise modernleşme baskısı, yasal ve kurumsal eksiklikler olarak belirlenmiştir.

Araştırmada, doküman analizi yöntemi kullanılarak geniş çaplı bir kaynak taraması yapılmış ve birçok akademik makaleden yararlanılmıştır. Bu veriler, Türkiye’deki kültürel miras alanları ve dünya çapındaki benzer örneklerle desteklenmiştir. Çalışma, kültürel mirasın korunması için yasal düzenlemeler, insanların bilinçlendirilmesi ve ulusların işbirliğinin önemini ortaya koymaktadır. Kültürel mirasın sürdürülebilir şekilde korunabilmesi için bu faaliyetlerin niçin yapılması gerektiği de açıklanmış, kültürel mirasın korunmasında karşılaşılan ekonomik, hukuki, sosyal ve teknik engellerin aşılabilmesi için bir çeşitli çözüm önerileri sunulmuştur.

Sonuç olarak araştırmamız, kültürel mirasın korunmasında karşılaşılan zorlukların anlaşılması ve bu zorlukların aşılabilmesi için gerekli önlemlerin alınması gerektiğini vurgulamaktadır. Türkiye’de kültürel mirasın korunması konusunda farkındalık ve bilinç düzeyinin yetersiz olması, yaptırım ve cezaların caydırıcı olmaması gibi beşeri etkilerin yanı sıra doğal afetler ve iklim değişikliği gibi etkenlerin de koruma sürecini zorlaştırdığı görülmüştür. Sürdürülebilir koruma yöntemleri, hukuki düzenlemeler ve küresel işbirliğinin güçlendirilmesi, toplumsal bilinç kazandırılması bu süreçte önemli rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kültürel miras, kültürel mirasın korunması, kültürel mirasın korunmasında yaşanan zorluklar, UNESCO, sürdürülebilirlik.

Hayatımıza Dokunan Kadınlar

Elif Koçak, Ulaş Börçek

Danışman Öğretmen: Hülya Kaya

Hasan Çolak Anadolu Lisesi

İletişim: al223432@gmail.com

Özet

Eski Türk devletlerinden günümüze kadar Türk kadınları toplumun güçlü ve önemli bir parçası olmuştur. Daha eşit ve bilinçli bir toplum için Türk kadınlarının tarihteki yerini, önemini ve rollerini anlamalıyız. Araştırmada veri toplama aracı olarak Türk tarihinde kahramanlıkları ile ön plana çıkmış veya Cumhuriyet kurulduktan sonra belirli mesleklerde ilk olan kadınlara ait soruların yer aldığı bilgi testine yer verilmiştir. Bu araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma Alanya Hasan Çolak Anadolu Lisesi'nde öğrenim gören 635 öğrenciye uygulanmıştır. Anket sonuçlarına göre öğrencilerin ders kitaplarında adı geçen veya herkesçe bilinen Türk kadınları dışındaki Türk tarihindeki kadın şahsiyetler konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmüştür. Projenin amacı tarihimize yön veren Türk kadınları kimler, Türk tarihinde kadının yeri, önemi ve rolü hakkında bilgiler vererek yeterli bilince sahip olmalarını sağlamaktır. Öğrencilerin, Türk kadınının toplumdaki etkisi hakkında bilgi sahibi olmaları, onların toplumsal farkındalık geliştirmelerine ve kadın hakları, eşitlik gibi konularda daha duyarlı bireyler olmalarına katkı sağlar. Konu hakkında yeterli literatür taraması yapılarak tarihte pek çok uygarlıkta kadınların toplum içinde geri planda bırakıldığını fakat Türk tarihine baktığımız kadınların siyasal ve sosyal hayatın içinde yer aldığını görüyoruz. Türk tarihinde yer edinmiş kadın liderlerin ve topluma önemli katkılar sağlamış kadın figürlerin örneklerini sunarak onlara ilham vermek de amaçlardan biridir. Bu çalışma kapsamında Türk tarihine adını yazdırmış önemli 16 kadın karakterlerin sergileri ve sunumları yapılmış ve uzman seminerleriyle destek sağlanmıştır. Son teste göre öğrencilerin daha da bilinçlendiği gözlemlenmiştir. Yapılan çalışma sadece bilgilendirme değil, aynı zamanda toplumda pozitif değişimler yaratmaya yönelik önemli bir adımdır.

Anahtar Kelimeler: Türk kadınları, Kahraman Türk kadınları, Türklerde kadın hakları, Kadını Türk tarihindeki rolü

ANADOLU’DA AHİLİK VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Yazarlar: Sezen SOYDAN

Sorumlu Yazar: Ebubekir CANTEZ

ÖZET

Bu akademik bildiri “Değerler ve Anadolu İrfanı” adlı konu başlığı altında “Anadolu’da Ahilik ve Değerler Eğitimi” hakkında yazılmıştır. Ahilik; temelleri 12. yüzyılda Kırşehir’de atılmış olup 13. yüzyılda Ahi Evran tarafından kurulan, esnaf ve zanaatkâr teşkilatı olarak bilinen bir sistemdir. Tüm Anadolu’ya yayılan ve izleri günümüze kadar ulaşan bu sistem kültürel, sosyal ve ekonomik bir oluşumdur. Günümüzdeki çırak-kalfa-ustalık sisteminin kökleri bu sisteme dayanır. Ahilik; Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde yaşayan halkın sanat, ticaret, ekonomi gibi alanlarda yetişmesini sağlayıp bireylerin ahlaki ve mesleki değerler açısından gelişmesini sağlamıştır. Çalışmalarını yaparken halka olumlu davranışları aşılayan Ahilik, değerler eğitimi açısından da büyük bir rol oynamaktadır. İnsanların cömertlik, dürüstlük, hoşgörü, çalışkanlık, yardımlaşma gibi birçok meziyette daha duyarlı olabilmesini sağlamıştır. Ahilik teşkilatı Anadolu’dan çıkıp birçok bölgede faaliyet göstermiştir. Anadolu’da bu gibi değerlerin yayılmasını sağlayan Ahilik teşkilatı köylere kadar gitmiş ve büyük bir kitle kazanmıştır. Bahsedilen değerlerin oluşumunda Ahiliğin yedi kuralı da büyük bir rol oynamıştır. Bu kurallar insanları cimrilik, kahr ve zulüm, hırs, açgözlülük, kötü söz ve benzerinden uzaklaştırmak; yardımlaşma, mülayimlik, adil olma, diğerkâmlık gibi erdemlere yöneltmek adına yazılmıştır. Ahilik, bireylere küçük yaşlardan itibaren bu değerleri aşılamış ve eğitiminde usta-çırak ilişkisini kullanmıştır. Sonuç olarak Ahilik sadece bir teşkilat değil, aynı zamanda kültürel ve iktisadi anlamda gelişilmesini sağlayan bir eğitim sistemidir. Bu sistem Anadolu halkını değerler konusunda oldukça bilinçlendirmiş ve eğitmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ahilik, erdemler, eğitim

Geçmişten Günümüze Türklerde Kadın Hakları

Emre YILMAZ Yağız Sina KOÇ Berra BIÇAKÇI Ece YILMAZ

Danışman Öğretmen: Gülperi ÇİMEN ÖZCAN

Antalya Anadolu Lisesi

969463@meb.k12.tr

ÖZET

İnsanoğlu var olduğundan beri kadınlar medeniyetlerin ilerlemesinde önemli rol oynamıştır. Kadın bazen zamana göre bazen de yaşadığı topluma göre el üstünde tutulmuş ya da hor görülmüştür. Kadına önem veren toplumlar her daim ilerlerken kadına gerektiği önemi vermeyen toplumlar ise çağın gerisinde kalmıştır. Toplumun ya da devletin ilerlemesinde etkili faktörlerden birisi de ailedir. Kadın ise ailede özellikle çocuk eğitimde önemli bir yer edinmiştir. Bu durum ise vatana bağlılığı arttırırken vatan için gerekli olduğu zamanda sorumluluk duygusunu çocuklarda arttırmış böylece toplumların ilerlemesine etki etmiştir. Bu çalışmanın amacı İslamiyet'ten önce Türk devletleriyle İslamiyet sonrası Türk devletlerinde kadının toplumdaki yerini ve haklarını ortaya koymaktır. Konu ile ilgili literatür taraması yapıldıktan sonra elde edilen bulgular zamana göre tasnif edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre Türk toplumunda kadınlar ise aynı çağlarda yaşayan diğer medeniyetlerle karşılaştırıldığı zaman hem İslamiyet öncesi hem de İslamiyet sonrası dönemde önemli haklara sahip olmuş ve toplumda kendine güçlü yer edinmiştir. Kadınlar, yeri geldiğinde bir lider rolüyle topluma yön verirken yeri geldiğinde asker olup vatani için mücadele etmiş bazen de toplumun sosyal sorunlarını çözen teşkilatlar kurarak medeniyetinin ilerlemesini sağlamıştır. İslamiyet'ten önce kadınların sahip olduğu haklara İslamiyet'ten sonra da yenileri eklenmiştir. Kadın haklarının 20. Yüzyıldan itibaren hukuki, siyasi, sosyal hak ve özgürlükler açısından erkeklerle eşitlenmiş olduğu, insan hakları kavramının toplumun daha eşit ve özgür bir hale gelmesini sağladığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kadın Hakları, Aile, Türk Töresi, İnsan Hakları

Geçmişten Günümüze Türk Kadınının Toplumdaki Yeri

Nefide Sahra EKİNCİ, Aslı Derin GÜLLE

Sorumlu Yazar: Ali Said EREN

Kepez Gülveren Anadolu Lisesi

ÖZET

Geçmişten bugüne bir toplumun sosyal, siyasi, ekonomik vb. her alanda ilerlemesi açısından cinsiyet fark etmeksizin her bireyin bir önemi olmuştur. Günümüzde hâlen ataerkilliğin baskın olduğu bir dünya mevcut olsa da tarihsel sürece bakıldığında kadının her daim ve her zaman bir değeri olmuştur. Bu değer içinde bulunduğu topluma, kültüre ve geleneğe göre şekillenmiştir. Tarihte Orta Asya Türk Devletlerinden günümüz Türkiye'sine kadar Türk toplumunda kadının değeri her zaman var olmuştur fakat bu değer çoğunlukla “annelik” rolünden biçilmiştir. Bunun yanında Göktürk Devleti gibi Türk toplumlarında kadınlara siyasi konularda seçme hakkı ve görevler verilmiştir. Cumhuriyet dönemine gelindiğinde ise Mustafa Kemal Atatürk'ün Türk kadınının sosyal ve siyasal alanlarda haklarının olması adına çalışmalar yapmasıyla Türk kadınının yönetimdeki katılımı oldukça artış göstermiş, günümüzde de bu süregelmiştir. Verilen bu haklara rağmen Türk toplumunda kadının ikinci plana itildiği ve üstünde belli algılara göre baskı oluşturulduğu görülmektedir. Türk kadını ise bütün bu baskı ve kısıtlamalara karşın her zaman ayakta kalmış ve toplumda kendini var etmiştir. Bu çalışma Türk kadınının tarihimizden günümüze sosyal, siyasal vb. alanlardaki yerinin ve değerinin gösterilmesi adına çeşitli kaynaklardan yararlanılarak yapılan araştırmalarla oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türk Kadını, Türk Toplumı, Sosyal Hayat, Kadının Değeri

Kültürel Mirasın Korunmasında Karşılaşılan Sorunlar

Nisa Bozkurt, Sümeyye Genç, Gülsena Toptaş, Hiranur Karaca, Muhammet Dağ

Danışman Öğretmen: Murat Yeşiloğlu
Finike Anadolu Lisesi
964289@meb.k12.tr

Kültürel miras, daha önceki kuşaklar tarafından oluşturulmuş ulusal ve evrensel değerlere sahip olduğuna inanılan maddi ve manevi eserlerin bütünüdür. Ayrıca bir toplumun tarihini, kimliğini ve değerlerini yansıtan önemli unsurlardır. Ancak bu mirasın korunmasında ve gelecek kuşaklara aktarılmasında birçok sorunla karşılaşmaktadır. Bu bildiride, kültürel mirasın korunmasında öne çıkan başlıca sorunlar ve çözüm önerileri üzerinde durulmuştur. Okulumuzda Ortaöğretim öğrencileri arasında yaptığımız çalışmalar ile kültürel mirasın önemi ve korunması ile ilgili farkındalık oluşturmaya yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Okulumuzda gerçekleştirilen çalışmalarda; kültürel mirasın korunmasında karşılaşılan sorunlar hakkında farkındalığı artırmak için **anket çalışması, seminer sunumu** ve **‘Fotoğraflarla Düünden Bugüne İlçemiz Finike ‘** temalı fotoğraf derleme çalışması yapılmıştır. Yapılan ankette Ortaöğretim öğrencilerinde kültürel mirasın korunmasında karşılaşılan sorunlar ile ilgili önemli veriler elde edilmiştir. Projede görevli öğrenciler tarafından okulumuz öğrencilerine yönelik ‘‘Kültürel Mirasın Korunmasında Karşılaşılan Sorunlar’’ konusunda bilgilendirme amaçlı seminer sunumu gerçekleştirilmiştir. Geçmişten günümüze ilçemiz Finike’imizi gösteren fotoğraf derleme çalışması sayesinde, öğrencilerimizin geçmiş ile günümüz arasında, kültürel bir bağ kurmaları sağlanmıştır. Bu çalışmamız, öğrencilerimizin her zaman görebileceği okulumuzun bir köşesinde sergilenmiştir.

Yapılan çalışmalar, kültürel mirasın korunmasında karşılaşılan sorunlar konusunda çözüm önerileri sunmuştur. Bu öneriler arasında kültürel mirasımızın korunması adına zorunlu derslerin getirilmesi, kültürel miras ile ilgili ders müfredatlarında daha fazla içerik bulundurulması, basılı ve görsel medya araçları kullanılarak ,kamu spotları oluşturularak kamuoyunun daha fazla bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi; devlet eliyle kültürel mirası korumaya yönelik daha fazla çalışma yapılması ve kültürel mirasımızı tehdit eden doğal afetler ile ilgili acil önlemler alınması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar kelimeler: *Kültürel Miras, Toplumsal Farkındalık, Doğal Afetler, Basılı ve Görsel Medya, Kamu Spotu, Anket Çalışması, Seminer Sunumu, Fotoğraf Sergisi*

ANTALYA'NIN KÜLTÜREL MİRASI ANTALYA LİSESİ

Ceylin Avcıkurt

Danışman Öğretmen: Melek Alev SÖNMEZ

Antalya Lisesi

Antalya Lisesi, Türkiye'nin ilk on eğitim kurumundan biri, Antalya'nın ilk eğitim kurumu olması dolayısıyla Türkiye ve özelde Antalya'nın en önemli simge kurumlarından biridir. Kurulduğu yıllardan bu yana, şehrin eğitim ve kültür değişiminde önemli bir yer edinmiştir. Verdiği eğitim yanında hem öğrencisi hem de bulunduğu şehrin sosyo-kültürel yapısına etki etmiş ve katkı sağlamıştır. Kültürün bir parçası olan sanat ve edebiyatta yetiştirdiği öğrenci ve görevli öğretmenleri Türk Edebiyat ve Sanat tarihine önemli katkılar sağlamıştır. Örneğin Ahmet Hamdi Tanpınar, Cahit Külebi, Levent Yüksel örnek verilebilir. Bu araştırmanın amacı, Antalya Lisesi mezunu ve öğretmenleri içerisinde Türk Kültürüne katkı sağlayan sanatçıların araştırılması ve bilgi aktarılmasıdır. Araştırma yöntemi olarak betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada Antalya Lisesi resmi doküman ve envanterleri kullanılarak Antalya Lisesi öğretmen ve öğrencilerinden Türk Kültürüne katkı sağlayan mezunlar araştırılacaktır. Sonuç olarak, mezunlarının dünya genelinde 100.000 leri bulan Antalya Lisesi'nin kültürel aktarıma yaptığı katkı anlaşılabacaktır.

Anahtar kelimeler: Antalya Lisesi, miras, eğitim

Antalya Yerel Dil Kullanımının Arttırılması İçin Mobil Uygulama Örneği

İrem KASALAK, Defnesu ECİŞ, Ada DEMİREZEN

Alper DALKIRAN (Danışman)
Antalya Konyaaltı Dr. İlhami Tankut Anadolu Lisesi
e-posta: ditalproje@gmail.com

Özet

Mobil öğrenme, kullanıcılarına zaman ve mekân bağımsız olarak bilgiye erişim imkânı sunarak dil öğrenme süreçlerini daha esnek ve etkili hale getirmektedir. Antalya ve çevresinde özellikle Yörük kültüründe yaygın olarak kullanılan bölgesel kelimelerin öğretimini desteklemek amacıyla geliştirilen bir mobil uygulama tasarlanmıştır. Uygulama, Android Studio IDE'si kullanılarak Flutter tabanlı Dart programlama dili ile Android işletim sistemine uygun şekilde programlanmıştır. Mobil uygulamaların dil öğreniminde sunduğu katkılar literatürde yer alan önceki araştırmalar incelenmiş, yerel ağızların korunması ve yeni nesillere aktarılmasında mobil teknolojilerin rolü değerlendirilmiştir. Antalya yöresine özgü kelimeleri interaktif bir yöntemle sunarak kullanıcıların kelime bilgisini artırmayı ve bölgesel dilin sürdürülebilirliğine katkı sağlamayı hedeflenmektedir. Mobil destekli öğrenme ortamlarının geleneksel dil öğretim yöntemlerine kıyasla daha motive edici ve erişilebilir olduğunu ortaya koymaktadır. Yapılan mobil uygulama aracılığıyla yerel dillerin korunması ve dil eğitiminin desteklenmesi konusunda literatüre katkı sunmak amaçlanmaktadır. Gelecekte, farklı bölgelerde kullanılan yerel ağızların öğretimine yönelik benzer dijital uygulamaların geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mobil uygulama, Antalya yerel dili, Dijital öğrenme, Dil öğretimi, Öğretim teknolojileri.

Kadının Türk Tarihindeki Rolünün Toplumsal Statüsü Üzerinden Sorgulanması

Nurgül KUŞ , Turgay Enes KÜÇÜKSOLAK

Danışman Öğretmen: Şöhret GÜLSAR

Adem Tolunay Anadolu Lisesi

sohret_gulsar@hotmail.com

ÖZET

Türklerde kadın, mitolojik dönemden itibaren tarihin her döneminde yalnızca ailenin bir ferdi olarak kalmamış; siyasi, sosyal, toplumsal ve ekonomik alanlarda da önemli roller üstlenmiştir. Türk toplumunun günümüzdeki ataerkil düzeni kadının Türk tarihindeki rolü ve önemini incelememiz gerektiğini göstermektedir. Bu sebeple yürütülen çalışmamız, eski Türklerden günümüze kadar kadının Türk tarihindeki rolünü; toplumsal, idari ve sosyal çerçeve içerisinde inceleyerek kadının Türk tarihi açısından taşıdığı önemi ifade etmeyi amaçlamaktadır. Çalışma yapılırken sırasıyla kaynak taraması, konu üzerine tartışma ve yorumlama yöntemleri kullanılmıştır. Elde edilen bulgular eski Türk devletlerinde kadının siyasi ve askeri alanda toplumun vazgeçilmez bir parçası olduğunu ancak daha sonra İslamiyet'in kabulü ve Arap kültürünün örnek alınmasıyla kadının toplumsal konumunda gerilemelerin yaşandığını göstermektedir. Osmanlı Döneminde ise önceki dönemler kadar toplumsal alanda ön planda olmasa da annelik özelliğiyle öne çıkmış, bazı padişah eşleri devlet yönetimine katılarak Osmanlı siyasi iktidarı üzerinde derin izler bırakmıştır. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde Tanzimat Dönemi'yle birlikte başlayan kadının haklarını elde etme çalışmaları ve onun Milli Mücadele Dönemindeki kendini feda edercesine vermiş olduğu mücadele Türk kadınının Cumhuriyet ile birlikte Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde haklarını elde etmesini sağlamıştır. Cumhuriyet Döneminde yapılan yeniliklerle kadının toplumsal statüsünün yükseldiği; eğitim, siyaset, iş hayatında ilerleme kaydetmiştir. Türk kadını esas çağdaş konumunu bu dönemle birlikte kazanmıştır. Ancak Atatürk Dönemi'nde çağının ötesinde olan Türk kadını günümüzde bu özelliğini sürdürememektedir. Sonuç olarak kadının Türk tarihindeki rolü ve statüsü bazen değişikliklere uğrasa da Türk kadını anneliğin kutsallığı, eski Türk gelenekleri ve toplum yapısının korunmak istenmesi gibi nedenlerle her dönem içerisinde önemli bir yere sahip olmuştur. Çünkü kadın toplumun sağlam temeller üzerinde ilerlemesi ve aile yapısının korunması için vazgeçilmez bir unsurdur. Ve Türk kadını anneliği, aile içindeki konumu, savaşlardaki kahramanca mücadelesi, eskiden sadece erkeklerin yapabileceği düşünülen işlerdeki başarısıyla her zaman Türkler için kutsal kalmıştır ve kalacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Kadının Rolü, Türklerde Kadın, Toplum

Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Su Okuryazarlığı Tutumlarının Belirlenmesi

Ayşe Elvin Özdoğan, Deniz Yenigelen, Ilgar Zafer Oğuz, Ece Kabaş

İbrahim Cumhur Erdoğan (Danışman)

Antalya Konyaaltı Dr. İlhami Tankut Anadolu Lisesi

e-posta: ditalproje@gmail.com

Özet

İnsan nüfusunun artmasıyla birlikte kişi başına düşen tatlı su tüketim miktarının azalması ayrıca sanayileşmenin getirdiği su kirliliği, küresel iklim değişikliği gibi sebeplerden dolayı su ihtiyaçların karşılanmasında sıkıntılar doğmaktadır. Bu sıkıntıların giderilmesi için insanların su tüketimine karşı daha da bilinçli yaklaşımları beklenmektedir. Su okuryazarlığı, su ayak izi ve su tüketimi bilincinin kazanımı konusunda insanlarda farkındalık ve tutum yaratmanın küçük yaşlarda kazandırılması gereklidir. Bu bağlamda araştırma lise öğrencilerinde çevre duyarlılığı kazandırmak açısından önemlidir.

Bu araştırmada Anadolu Lisesi öğrencilerinin su okuryazarlığı tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda öğrencilerin su okuryazarlığına ilişkin tutumları cinsiyet, eğitim gördükleri sınıf seviyesi, genel not ortalaması ile öğrencilerin anne ve babalarının eğitim seviyeleri değişkenlerine göre araştırılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Sözcü ve Türker (2020) tarafından geliştirilen 5'li likert özelliğe sahip "Su Okuryazarlığı Ölçeği" gerekli izinler alınarak kullanılmıştır. Araştırma 2024-2025 eğitim öğretim yılı Dr. İlhami Tankut Anadolu Lisesinde eğitim gören öğrencilerle sınırlıdır. Betimsel tarama modeli yöntemiyle gerçekleştirilen bu araştırmada araştırmaya dâhil edilecek lise öğrencileri kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi ile seçilmiştir. 30 maddeden oluşan anket 415 lise öğrencisinden oluşan örneklem uygulanmıştır. Ölçek "Su tasarrufu", "Su bilinci" ve "Su duyarlılığı" olmak üzere üç boyuttan oluşmaktadır.

Anketler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Öğrencilerin su okuryazarlığına yönelik tutumlarının normallik varsayımı karşılandığından öğrencilerin sınıf seviyeleri ile anne babalarının eğitim durumları değişkenleri parametrik testlerden ANOVA, cinsiyete ve puan ortalamalarına göre analizler için T testi yapılmıştır.

Analiz sonucunda lise öğrencilerinin cinsiyetlerinin su tasarrufu, su duyarlılığı ve su tasarrufu alt boyutlarında kız öğrencilerin lehinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Not ortalaması 91-100 olan öğrencilerin tüm alt boyutlarda not ortalaması 60-90 arası olan öğrencilere göre anlamlı bir farklılık görülmüştür. Öğrencilerin eğitim gördükleri sınıf seviyelerine göre su tasarrufu ve su duyarlılığı alt boyutunda 11. Sınıf öğrencilerinin 12. Sınıf öğrencileri arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Su okuryazarlığı, su duyarlılığı, su bilinci, su tasarrufu.

Doğal yeşil alanların tahribatının ve yok edilmesinin önlenmesine yönelik düzenlemelerin değerlendirilmesi

Mehmet Ata Coşlu, Murat Demir Cibcir

Danışman Öğretmen: Mehmet Emin Kara

Antalya Anadolu Lisesi, Antalya, Türkiye

969463@meb.k12.tr

Doğal yeşil alanlar tüm canlılar ve bu canlıların yaşadığı ekosistem açısından oldukça önemlidir. Doğal yeşil alanların tahribatı ve yok edilmesi günümüzde çevresel sürdürülebilirlik açısından küresel ölçekte önemli bir sorun haline gelmiştir. Bu alanların tahribatı ve yok edilmesi bazı kaynaklarda eko-soykırım olarak da adlandırılmaktadır. Doğal yeşil alanların tahribatı ve yok edilmesi biyolojik çeşitlilik kaybı, iklim değişikliği ve ekosistem hizmetlerinin bozulması gibi olumsuz sonuçlara yol açmaktadır. Bu çalışma, doğal yeşil alanların korunması bağlamında mevcut uluslararası düzenlemelerin yeterliliği, özellikle eko-soykırımın suç olarak değerlendirilip değerlendirilmemesinin gerekliliğini ve küresel çaptaki yasal düzenlemeleri incelemektedir. Bu makalede, uluslararası bilimsel çalışmaların yanı sıra geçmişte yaşanan örnek olaylar ve bu olaylarla bağlantılı ya da bu olaylardan bağımsız olarak alınan yasal düzenlemeler de incelenerek mevcut yasal düzenlemelerin yeterliliği değerlendirilmiştir. Bu makalede materyal olarak akademik çalışmaların yanı sıra çalışmanın kapsamına göre örnek teşkil eden olaylar, küresel düzeyde ülkelerin ve kâr amacı gütmeyen organizasyonların aldığı önlemler ve mevcut yasal düzenlemeler incelenmiştir. Çalışmada öncelikle doğal yeşil alanların kapsamı belirlenmiştir. Daha sonra bu alanların tahribatı ve yok edilmesi irdelenerek eko-soykırımı uluslararası suç olarak tanımlamak için gösterilen çabalar incelenmiştir. Son olarak tüm bulgular ışığında mevcut durum ortaya konarak, gelecekte doğal yeşil alanların tahribatı ve yok edilmesinin önlenmesine yönelik düzenlemeler ilgili değerlendirmelerde bulunulmuştur. Çalışmadan elde edilen bulgular, Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) 1960'larda Vietnam Savaşı'nda kullandığı kimyasal bir herbisitinin çevresel tahribata yol açtığı ve sonrasında geniş çapta ormansızlaşmaya neden olması ile ilk defa suç eylemi olarak çerçeveslendiğini göstermiştir. Bu aşamadan sonra her ne kadar bazı ülkeler tarafından doğru adımlar atılsa da hala eko-soykırımın uluslararası hukuka dahil olup olmadığı ya da dahil edilip edilmeyeceği henüz tespit edilememiştir.

Anahtar Kelimeler: Ekosistem, Tahribat, Eko-soykırım (Ecocide), Yasal Düzenlemeler

Enerji Tüketimi, Yenilenebilir Enerji Kaynakları ve Fosil Yakıtların Etkileri

Ezgi Kaplan Semanur Yılmaz Elif Keskin

Danışman Öğretmen Özgür Üçtaş

Antalya Lisesi

969457@meb.k12.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı, dünya genelinde ve ülkemizde enerji tüketiminin hem olumlu hem de olumsuz yönlerini ele almak, yenilenebilir enerji kaynaklarının faydalarını ve fosil yakıtların zararlarını açıklamaktır. Hem dünyada hem de Türkiye’de bilinçsiz enerji kullanımı pek çok alanda etkisini gösteriyor ve bu durum ciddi problemlere yol açabiliyor. Özellikle barınma, çevre kirliliği, ulaşım ve doğal kaynak kullanımı gibi konularda çok büyük etkileri görülmektedir. Araştırmada, dünya ve Türkiye özelinde enerji tüketimi ele alınmıştır. Son yıllarda Türkiye’de ve dünyada enerji tüketimiyle ilgili yapılan TÜİK(Türkiye İstatistik Kurumu) verileri ve Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına ait veriler incelenmiştir. Enerji tüketiminin ekonomi, ulaşım, çevre kirliliği ve doğal kaynak kullanımı üzerinde oluşturduğu sorunlar detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. Bu analizler, enerji tüketiminin çevresel ve ekonomik etkilerini net bir biçimde göstermektedir. Ayrıca, fosil yakıtların kullanımı ile oluşan çevresel sorunlar da değerlendirilmiş, yenilenebilir enerji kaynaklarının bu sorunları nasıl çözebileceği üzerine de fikirler sunulmuştur. Araştırma sonuçlarında, yenilenebilir enerji kullanımının Türkiye’de ve dünyada sağladığı faydalar vurgulanmıştır. Yenilenebilir enerji kaynakları, çevreyi korumak, sürdürülebilir bir kalkınma sağlamak ve ekonomik büyümeyi desteklemek açısından çok büyük bir potansiyele sahiptir. Ayrıca fosil yakıtların zararlarının azaltılması ve karbon salınımının kontrol altına alınması için yenilenebilir enerjiye daha fazla yönelmenin önemi bir kez daha ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak, enerji tüketiminin doğru yönetilmesi ve enerji kaynaklarının verimli kullanılması sadece ekonomik anlamda değil, çevresel sürdürülebilirlik açısından da çok büyük bir önem taşımaktadır. Yenilenebilir enerji kaynaklarının yaygınlaştırılması, fosil yakıt kullanımının azaltılması ve enerji verimliliğinin artırılması, Türkiye’nin ve dünyanın geleceği açısından kritik adımlar olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Enerji tüketimi, fosil yakıtlar, yenilenebilir enerji, çevre, sürdürülebilir kalkınma, enerji verimliliği

Kentleşme ve Çevre

Ecrin SUN, Akın AYBALIK, Fahri ERGEN, Tuncay AKA, Dilara ÇETİNKAYA, Eyşan Ece ÇAKIN, Mariam SHAWEESH, Hüsamettin Emir KOCABEY, Enes KAYA, Doğa BULUT

Danışman Öğretmenler: Bekir İNCİ- Cemali ÖZKURT

Ünal Aysal Anadolu Lisesi

eeceasya.16@gmail.com

Kentleşme ve çevre arasındaki ilişki, modern toplumların en önemli meselelerinden biridir. Sürdürülebilir kentleşme, doğal ve yapay mekânlarda çevre kalitesinin artırılmasını amaçlayan bir yaklaşımdır. Kentler, CO2 emisyonlarının %75'inden fazlasını üretirken, aynı zamanda emisyon azaltımında en büyük potansiyeli barındırmaktadır. Bu bildirinin amacı, sürdürülebilir kentleşmenin çevresel etkilerini inceleyerek ekolojik kent modellerinin geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Bu araştırmada, literatür taraması, kent planlama analizleri ve ekolojik kent yaklaşımlarının değerlendirilmesi yöntemleri kullanılmıştır. Kentsel ekosistemler üzerine yapılan bilimsel çalışmalar incelenerek, sürdürülebilirlik ilkelerinin kent planlamasında nasıl uygulanabileceği araştırılmıştır. Ekolojik kentler, doğayla uyumlu yapılanmaların oluşturulmasını, yeşil alanların korunmasını ve sürdürülebilir enerji kaynaklarının kullanılmasını temel alan bir kent modelidir. Kentler, yalnızca binalar ve altyapıdan ibaret değil, aynı zamanda ekosistemlerin bir parçası olarak ele alınmalıdır. Kentlerdeki atık yönetimi, sürdürülebilir kentleşme stratejilerinin temel bileşenlerinden biridir. Geleneksel atık toplama ve depolama yöntemleri, günümüz kentlerinde yetersiz kalmaktadır. Sürdürülebilir kent modellerinde, geri dönüşüm ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı ile kentsel atık sorunlarının azaltılması hedeflenmektedir. Kentler, dünyadaki toplam enerji tüketiminin büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Karbon emisyonlarını azaltmak için kent planlamasında yeşil alanların artırılması, toplu taşıma sistemlerinin geliştirilmesi ve yenilenebilir enerji kaynaklarının entegrasyonu büyük önem taşımaktadır. Bu araştırma, ekolojik kentleşme yaklaşımının, kentlerin sürdürülebilirliğini sağlamak için etkili bir strateji olduğunu ortaya koymuştur. Kentlerin, doğayla uyumlu olarak tasarlanması, karbon salınımının azaltılması ve geri dönüşüm sistemlerinin etkinleştirilmesi gibi uygulamalar, çevresel sorunların çözümü için kritik öneme sahiptir. Sürdürülebilir kent politikalarının benimsenmesi, doğal kaynakların korunmasını ve insan yaşam kalitesinin artmasını destekleyecektir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir kentleşme, ekolojik kent, karbon ayak izi, atık yönetimi, yenilenebilir enerji

Kentleşmenin Sosyal Eşitsizliklere Etkileri

Gölsüm Esila Korkmaz

Ecrin Özbaş

Erturan Topçu

Danışman Öğretmen: Mehmet Emin Kara

Antalya Anadolu Lisesi

969463@meb.k12.tr

Bu çalışma, kentleşmenin yoksulluk, kentsel gettolar ve sosyal ayırım özelinde sosyal eşitsizliklere etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma kapsamında, kentleşmenin sosyal eşitsizlikler üzerindeki doğrudan ve dolaylı etkileri değerlendirilmiş; sosyal eşitsizliklerin etkisini azaltmaya yönelik çözümler ele alınmıştır. Araştırmada literatür taraması ve karşılaştırmalı veri analizi yöntemleri kullanılmıştır. Çalışma, Antalya'daki sosyal yardım uygulamalarının nicel ve nitel verilerini de kapsamaktadır. Elde edilen verilerde 20. yüzyılda gelişmekte olan ülkelerin kentleşme düzeyinin düşük olduğu gözlemlenirken buna kıyasla bu ülkelerdeki kentleşme; gelişmiş ülkelere göre demografik, ekonomik ve toplumsal açıdan farklı özelliklere sahip olduğunu göstermektedir. Nüfus yoğunlaşması kentteki bireylerin birbirine yabancılaştığını göstermektedir. Bireylerin yabancılaşması mekansal ayrışmayı da beraberinde getirmiştir. Mekansal ayrışmanın en bariz örneği ise gettolardır. Bu gettoların amacı toplumda istenmeyen olarak görülen grupların topluma karışmasını engellemektir. Günümüz toplumlarında düşük gelirli ve eğitim seviyesi düşük olarak tanımlanan bireyler, toplum tarafından dışlanan kişiler olarak görülmektedir. Buna bağlı olarak kentlerdeki sosyoekonomik ayırım gözle görülür hale gelmiştir. Bu durum toplumsal ayrımcılığın ve mekansal ayrışmanın giderek arttığını göstermektedir. Sonuç olarak kentleşme, ekonomik gelişim ve sosyal değişim açısından önemli bir süreçtir. Sosyal eşitsizliklerin azaltılması için kentsel planlamada kapsayıcı politikaların uygulanması, sosyal yardımların etkinleştirilmesi, eğitim ile istihdam olanaklarının artırılması gerekmektedir. Böylelikle kentleşmenin olumsuz etkileri en aza indirgenerek daha eşitlikçi ve sürdürülebilir bir şehirleşme süreci sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Kentleşme, sosyal ayırım, kentsel gettolar.

Kentleşmenin Su Yönetimi ve Kaynaklarına Olan Etkisi ve Antalya Örneği

Mustafa Doruk Demir, Duru Yılmaz, Ceren Orar

Antalya Anadolu Lisesi

969463@meb.k12.tr

Özet

Günümüzde birçok büyükşehrin kısıtlı su kaynakları, artan nüfus ve hızlı kentleşme gibi faktörleri nedeniyle su kıtlığı tehlikesi her geçen gün artmaktadır. Bu çalışmada, kentleşmenin olağan su döngüsü üzerindeki etkileri, sürdürülebilir kentleşmenin gereklilikleri ve kentleşmenin su kaynakları üzerine olan olumsuz etkileri analiz edilmiştir. Bu bağlamda, kentleşmenin kentin su kaynakları ve su yönetimi üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamış ve Antalya örneği incelenmiştir. Ayrıca, sürdürülebilir kentleşme çerçevesinde su kaynaklarının yönetimine yönelik çözüm önerileri ele alınmıştır. Bu araştırmada, Antalya'nın 1927-2025 yılları arasındaki kentleşme süreci incelenmiş ve bu süreçte azalan su kaynakları tespit edilerek literatür taraması gerçekleştirilmiştir. Ek olarak yerel kurumlardan gerekli veriler sağlanmış olup devamında sorun tespiti yapılmıştır. Yapılan incelemeler sonucunda, Antalya'da şehirleşmeye bağlı su kayıplarının büyük bir bölümünün 2010-2025 yılları arasında gerçekleştiği belirlenmiştir. Hızla artan göç ve yetersiz kaynak planlaması nedeniyle birçok yerel su kaynağının kaybedildiği sonucuna varılmıştır. Araştırma, su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kentleşme politikalarının geliştirilmesi için çözüm önerileri sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler:Kentleşme, Sürdürülebilir Kentleşme, Su Kaynakları Yönetimi

Çevre Dostu Ekolojik Kentleşme

Ceylin ANAÇ, Elif Rana KESKE
Danışman Öğretmen: Merkube BOSTANCI
Adem Tolunay Anadolu Lisesi
keskeelifrana@gmail.com

ÖZET

Sanayi devrimiyle birlikte kentlerdeki iş imkanının artmasından kaynaklı kırsal alanlardan kentlere göç olmuş, kentlerin nüfusu büyük oranda artmıştır. Bu artış kentlerin büyümesiyle kırsal alanların ve tarım arazilerinin yok olmasını beraberinde getirmiştir. Artan nüfusun gereksinimleri karşılamak için fosil yakıtların kullanımı, bireysel araç kullanımı, ormansızlaşma ve sanayi faaliyetleri artmıştır. Bu nedenler doğal kaynakların azalmasına sebep olmuştur. Doğal kaynakların azalması ekolojik kent kavramını ortaya çıkarmıştır. Ekolojik kentleşme kent ve doğanın içi içe olduğu bir uygulama yaklaşımıdır. Ekolojik kentleşmede esas olan bugünün doğal kaynaklarını yarının imkanını kısıtlamadan kullanabilmektir. Ekolojik kentleşme kent alanları için ormanlık alanların tahribatı yerine ormanı kente getirmeyi hedeflemektedir. Ekolojik kentleşme ile çok yoğun bir ağaçlandırma ve yeşil koridorlarla tüm kentin bir orman gibi görünmesi planlanmaktadır. Konu kentleşmeye gelince sürdürülebilirlik hepimiz için şart hale geliyor. Kent planlarımızı sürdürülebilir bir şekilde planlamak hepimiz için güzel bir geleceğe kapı aralar. Yeşil alanların himayesini ve çoğaltmasını ekolojik kentleşmeyle sağlayabiliriz. Günümüz sorunlarını ekolojik kentleşmeyle sorun olmaktan çıkarabiliriz. Ekolojik kentleri oluştururken göz önünde bulundurmamız gereken standartlar mevcuttur bu standartlara enerji verimli binalar, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı, yeşil ulaşım, atık yönetimi ve geri dönüşüm, karma arazi kullanımı, çevresel değerleri koruma ve biyoçeşitlilik şeklinde örnek verebiliriz.

Anahtar Kelimeler: Ekoloji, Sürdürülebilirlik, Doğal Kaynaklar, Çevre, Kentleşme

Nüfus Artışının ve Çarpık Kentleşmenin Trafik Üzerinde Etkileri

Harun Köylü

Kemal Kaan Katırcı

Barış Çekiçoğlu

Danışman Öğretmen: Mehmet Emin Kara

Antalya Anadolu Lisesi

Günümüz toplumlarında şehirleşme ve çarpık kentleşme giderek artmaktadır, artan nüfus nedeniyle büyükşehirlerde ulaşım sorunları göz ardı edilemeyecek şekilde büyümektedir. Özellikle yerleşim havzasını dolduran şehirlerde yaşanan çarpık kentleşme ve bilinçsiz altyapı çalışmaları sonucunda hava şartlarıyla mücadele eden memleketlerde ulaşım sekteye uğramaktadır. Bu şehirlerde metro gibi yer altı ulaşım sistemlerinin doğru konumlandırılmaması, olası yağışlarda su baskınlarına sebep olmaktadır. Toplu taşıma sistemi gelişmemiş olan şehirlerde yüksek kişisel araç talebi ve belediyeler tarafından halka ucuz ulaşım alternatiflerinin sunulmaması gibi etkenlerden dolayı araç kuyrukları ve hava kirliliği gibi sorunlar yaşanmaktadır. Gelişmemiş ülkelerde, kontrol edilemeyen nüfus artış oranları nedeniyle sürekli artan insan sayısına yeterli altyapı hizmetinin götürülememesi sonucunda bu ülkelerin çoğu bölgesinde herhangi bir trafik ve ulaşım altyapısı oluşturulamamıştır. Bu bildirinin amacı geliştirmekte ve genişlemekte olan şehirlerde trafik kullanımı ve yaşam alanlarının genişlemesi konusundaki yanlışları vurgulayarak bu yanlışların önüne geçmek, yeni nesil ulaşım adaptasyonu kolaylaştırmak, bu soruna dair yaratıcı bulguları teşvik edip yaygınlaştırmak, nüfus artışı ve çarpık kentleşmeye bağlı ulaşım sorunlarına dünya genelinde gelişmiş şehir belediyeleri tarafından bulunan çözüm yollarını inceleyip uygulamaya geçirilme aşamalarını irdelemektir. Bu bildiride bahsi edilen şehirlerde sözü geçen sorunlarla yüz yüze kalan toplumların bu duruma karşı tedbirli olmaları gerektiği farkındalığı aşılarmaya ve yakın zamanda nüfus artışı yaşamaya başlayıp yerleşim için gözde bir mekân haline gelmiş yerleşkelerin bir düzelmenin başlangıcı olarak görülmesi gerektiği gösterilmeye çalışılmıştır. Bu çözümlerin irdelenmesi ve özümsemesi önemlidir. Zira günümüzde giderek artan büyük şehirlerde ulaşım sorunun ileride daha büyük bir problem olacağı kaçınılmazdır. Bu nedenle gereken önlemlerin şimdiden alınması hem ulaşım ve nüfus sorunlarıyla baş eden büyükşehirler hem de nüfus artışı yaşayan ve kentleşmeye başlayan kırsal şehirler için büyük önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: trafik, ulaşım, kentleşme, nüfus.

Okulumuzda Kağıt Tüketiminin Karbon Ayak İzi Üzerindeki Etkisi

Armi Naz Yanmaz Ecrin Damla İlçin

Danışman Öğretmen: Gülüzar Saba

Hasan Çolak Anadolu Lisesi

İletişim:al223432@gmail.com

Özet

Günümüzde kağıt üretimi, ağaç kesimi, enerji kullanımı giderek daha önemli bir hale gelmektedir. Bu nedenle bu konuda üretilecek çözümler ve çevrenin bilinçlendirilmesi büyük bir önem taşımaktadır. Bu araştırmada okulumuzdaki öğrencilerin kullandığı kağıt, defter, kitap gibi materyallerin karbon ayak izi hesaplanarak bilinçsiz kağıt kullanımına dikkat çekmek ve okulumuzda bilinçsiz kağıt kullanımının önüne geçmek konusunda önlemler almak amaçlanmaktadır. Bu projede istatistiksel verilerle birlikte anket yöntemi kullanılmıştır. Yapılan anketler sonucunda okulumuzdaki kağıt kullanımının karbon ayak izi hesaplanmış, okuldaki kağıt tüketiminden kaynaklı her yıl ortalama 180 ağaç kesildiği tespit edilmiştir. Tespit edilen kağıt israfının önüne geçebilmek için dijital materyallere geçiş, geri dönüşümlü kağıt kullanımı, tekrar kullanılabilir materyal gibi uygulamaların kullanılması kağıt israfını büyük ölçüde azaltacaktır. Okulumuzda kullanılan kitaplar, defterler ve diğer kağıt materyallerin karbon ayak izi düşündüğümüzden daha büyük bir çevresel etkiye sahiptir. Ancak bilinçli tüketim alışkanlıkları ve sürdürülebilir uygulamalar ile bu etkiyi önemli ölçüde azaltmak mümkündür. Dijital kaynaklara yönelmek geri dönüşüm alışkanlıklarını teşvik etmek ve kağıt israfını önlemek eğitim sistemimizi daha çevre dostu hale getirmek için atılabilecek önemli adımlardır. Çevreyi korumak için kağıt kullanımını azaltmak herkesin sorumluluğudur.

Anahtar Kelimeler: Kağıt Ayak İzi, Kağıt İsrafı, Ağaçların Yok Olması, Küresel Isınma

Petrol Bazlı Plastiklere Alternatif, Selüloz Tabanlı Yeni Nesil Plastik

Berkay Uyar Irmak Atalay İklım Melisa Şımşek

Dr. Elif Dinçtürk Atalay

Hasan Çolak Anadolu Lisesi - İletişim:al223432@gmail.com

Özet

Dünya genelinde her yıl 300 milyon ton plastik ve 500 milyar ila 1 trilyon arasında plastik poşet üretiliyor. Plastikler, tek kullanımlık tüketim amaçlı üretildiği için neredeyse üretilen plastiğin yarısı çöp sınıfına giriyor. Petrol bağımlı plastiklerin oluşturduğu atık yükünün çevreye verdiği zararları bertaraf etmek biyoplastik çalışmalarında temel hedeftir. Hali hazırda üretilen biyoplastiklerin ana kaynağı %80 oranında nişastadır. Dünyada öngörülen iklim değişikliği sonucu oluşacak olası kuraklık gıda maddesi kıtlığına da sebep olabileceğinden insanların önemli besin kaynağı nişastadan üretim sürdürülebilir değildir. Üretimdeki nişasta oranını azaltmak alternatif selüloz ağırlıklı biyoplastik elde etmek ve bunu olası iklim değişikliği ve kuraklığı göz önüne alarak sürdürülebilir bir malzemeden üretmek çalışmamızın amacıdır. Projemizde kullandığımız Portulaca Grandiflora Hook (PGH) insan ve hayvan besini olmamakla birlikte kuraklığa adaptif bir bitki olması nedeniyle üstündür. Bu çalışmada PGH'den elde edilen selüloz ekstraktı biyoplastik üretiminde ana polimer kaynağı olarak kullanılmıştır. PGH (%20, %40,%60, %80 ve %100) oranlarında nişastayla kompozit kullanılmış ideal biyokütle seçilmiştir. Farklı plastikleştiriciler (gliserin, aljinat, jelatin, gam kombinasyonları), plastikleştirici yoğunluğu (hacimce %7, %10, %15, %20 ve %30 oranı) ve kurutma sıcaklığı (50, 100, 150, 200) gibi değişkenler ile optimize edilen plastikler suda-asitte-bazda çözünme ve yoğunluk testleri ile sınanmıştır. PHG-Plast adı verilen ürüne FTIR ve SEM EDX analizleri yapılmıştır. Çalışma sonuçları nişasta oranı %80 azaltılmış PHG-plastın %15 gliserin varlığında, nişastadan elde edilen plastiklere göre yoğunluğunun düşük olduğunu, termal dayanıklılığının yüksek olduğunu ve toprakta 63 günde tamamen çözünbildiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Portulaca Grandiflora Hook, Selüloz, Nişasta, Biyoplastik

Sıfır Atık Kent

Tuna Geçilmez, Selin Azra Varol

Danışman Öğretmen: Mehmet Emin Kara

Antalya Anadolu Lisesi

969463@meb.k12.tr

Dünya genelinde nüfusun artması ve sanayileşmenin sonucunda insanlar daha iyi koşullarda yaşamak için büyük şehirlerde toplanmakta, bu da kentleşmeye yol açmaktadır. Nüfusun artmasıyla artan tüketim alışkanlıkları atık üretiminde büyük bir artışa neden olur ve bu durum atıkların yönetimini zorlaştırmaktadır. Etkili bir atık yönetimi, kentleşmenin olumsuz çevresel etkilerinin azaltılması için önemlidir. Bu araştırmanın amacı da artan bu atıkların nasıl etkili bir şekilde yönetileceğidir. Araştırmada çeşitli literatür taramaları ve istatistik veriler kullanılmıştır. Çalışma, dünya ve Türkiye verilerini içermektedir. Elde edilen verilere göre 2025 yılı itibariyle dünya nüfusunun %68'i şehirlerde yaşar hale gelecek ve bu durum şehirlerin atık üretim kapasitesini daha da artıracaktır. Yapılan araştırmalar sonucunda 2016 yılında ortaya çıkan atık miktarı 2,02 milyar ton olarak hesaplanmıştır, bu miktarın 2030 yılında 2,59 milyar tona çıkacağı tahmin edilmektedir. Etkili atık yönetimi çeşitli yöntemlerle arttırılabilir: Ürünlerin kullanım ömürlerinin uzatılması, yeniden kullanımının sağlanması, atıkların işlenerek asıl kullanım amacı ya da diğer amaçlar doğrultusunda ürünlere ve maddelere dönüştürülmesi ve geri dönüştürülmesi mümkün olmayan atıkların çeşitli prosesler yoluyla kullanılabilir ısıya veya yakıtı dönüştürülmesi bunlardan bazılarıdır. Bulgular tüketimin azaltılması ve tekrar kullanımın dikkate alınması gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Kentleşme, Nüfus artışı, Atık yönetimi, Yeniden kullanım

Su Kaynakları Yönetimi "Avokado ve Muz Meylerinde Mavi Su Ayak İzi ”

Doğu Eren Dönmez, Talha Dindar

Danışman Öğretmen: Nihat Keleş

Hasan Çolak Anadolu Lisesi

Özet

Küresel ısınmanın yarattığı su kıtlığı tehlikesi bugün dünya ölçeğinde karşılaşılan en önemli sorunlardan birisidir. Bu yüzden su israfının önlenmesinde alınacak tedbirler büyük bir önem taşımaktadır. Bu projede, Alanya özelinde avokado ve muz meyvelerinde, mavi suyun ayak izinin araştırılması suretiyle, bilinçsiz su kullanımına dikkat çekmek amaçlanmaktadır. Böylelikle bu meyvelerin yetiştirilmesinde bilinçli su kullanımına ilişkin tedbirler alınacaktır. Bu projede istatistiksel verilerle birlikte saha ve literatür çalışmasına yer verilmiştir. Yapılan çalışma sonucunda ticari değeri yüksek olan avokado ve muz yetiştiriciliğinde mavi su ayak izinin etkisi saptanmış ve bu yüzden yer altı sularının aşırı kullanımından kaynaklı olarak deniz sularının yer altı sularını istila ettiği bulgulanmıştır. Bu bulgulara karşı, bu meyvelerin taban suyundan uzak olan eğimli yamaçlarda ekilmesi yerine, taban suyunun yüksek olduğu, eğimin az ve toprak kalınlığının fazla olduğu yerlerde dikilmesi, mavi suyun ayak izinin azaltılmasında bir tedbir olarak önerilmiştir. Bölgenin karakteristik ürünü ve aynı zamanda stratejik bir öneme sahip olan zeytin ağacının sayısını arttırmak, keçiboynuzu ve badem ağacı gibi kuraklığa dayanabilen ticari değeri yüksek ürünleri yetiştirmek amaçlanmıştır. Bu nedenle de eğimli yamaçlarda su tüketimi daha az olan ve hayvancılıkta yem bitkisi olarak da kullanılan, bol çiçekli olması nedeniyle de arıcılıkta balın miktarını ve kalitesini arttıran korunga gibi bitkilerin ekilmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Suyun Ayak İzi, Mavi Su Ayak İzi, Yer Altı Suyu, Küresel Isınma

Sürdürülebilir Şehirler İçin Bir Ölçek Çalışması: Alanya İlçesi Örneği

Fatma Neda Karlıbaş İkra Yeşil Hasan Taner Ak

Hasan Çolak Anadolu Lisesi

İletişim: al223432@gmail.com

Özet

Sürdürülebilirlik, doğal kaynakların korunması ve bu kaynakların devamlılığının sağlanmasıyla, hem bugünün hem de geleceğin ihtiyaçlarını karşılayabilen bir ekolojik denge oluşturmayı amaçlar. Sürdürülebilir şehirler ise, sosyal ve ekonomik gelişimi sürdürürken, doğal kaynakları minimum düzeyde tüketen ve yenilenebilir hale getirmeye çalışan yerleşim alanlarıdır. Literatürde, şehirlerin sürdürülebilirliği genellikle tek veya çift boyutlu olarak incelenmiştir. Oysa, bir şehrin gerçekten sürdürülebilir olabilmesi için çevresel, sosyal ve ekonomik boyutların birlikte ele alınması gerekmektedir. Bu çalışmada, piezoelektrik malzemeler kullanarak yaya ve araç yollarındaki hareket enerjisinden elektrik üretmektir. Şehirlerde sürdürülebilir ve çevre dostu enerji kaynakları oluşturulması hedeflenmektedir. Bu proje, trafikten elde edilen enerjiyi akıllı şehir sistemlerinde, özellikle trafik ışıkları, sokak lambaları, reklam panoları gibi küçük cihazlarda kullanmayı amaçlar. Böylece, hem çevreye katkı sağlanacak hem de enerji verimliliği artırılabilecektir. Alanya ilçesinde bu projenin kullanım alanları olabilecek noktalar belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir Şehir

Sürdürülebilir Kentleşme ve Ekolojik Denge

Ceren Tayfur, Ayşe Çatalkaya, Kübra Nur Meneviş

Danışman Öğretmen: Mehmet Emin Kara

Antalya Anadolu Lisesi

969463@meb.k12.tr

Sürdürülebilir Kentleşme ve Ekolojik Denge adlı çalışma da kontrolsüz kentleşmeyle ortaya çıkan problemler, bu problemlerin ekolojik denge üzerindeki etkileri ve bu etkileri en aza indirmeye yöntemlerini incelemek amaçlanmaktadır. Çalışma içerisinde de ekolojik dengenin bozulmasında kentleşmenin dolaylı ve doğrudan etkileri değerlendirilmiş ve bu yöndeki çözümler incelenmiştir. Bu araştırmada literatür tarama yöntemi kullanılmış ve anket çalışması yapılmıştır. Yapılan anket çalışması, toplumun ekolojik denge ve kentleşme hakkında ne kadar bilgi sahibi olduğunu, günlük hayatında kontrolsüz kentleşmenin en çok hangi olumsuz etkileriyle karşılaştıklarını, insanların kent yönetiminin bu konuya olan hassasiyetiyle ilgili fikirlerini ve bu konu hakkında ne kadar bilinçli hareket ettiklerini ölçmek amacıyla yapılmıştır. Bunun sonucunda da nitel ve nicel verilere ulaşılmıştır. Ayrıca ekolojik dengenin bozulmasının günlük hayata etkilerinin analizi yapılmıştır. Elde edilen veriler sürdürülebilir kentleşme faaliyetlerinin yeşil alan miktarı, karbon salınımı ve doğal kaynakların yok olması üzerine doğrudan etkili olduğunu göstermektedir. Yapılan ankette de ekolojik dengenin korunması hakkında bilgi sahibi olduğunu düşünenlerin oranı fazla iken bilinçlendirme çalışmalarına olan katılım oranı daha az olarak tespit edilmiştir. Bu da gösteriyor ki ekolojik denge hakkında bilgi sahibi olduğunu düşünen çoğu insan ekolojik dengeyi koruma adına herhangi bir faaliyete katılım sağlamamaktadır. Kent yönetiminin ekolojik dengeyi koruma adına yaptığı çalışmaları ise çoğu kişi yetersiz bulmuştur. Ayrıca insanların kontrolsüz kentleşmenin olumsuz etkilerinden en çok ses ve ışık kirliliği ile karşılaştıkları tespit edilmiştir. Sonuç olarak bu konu hakkında bilinçli insan sayısını arttıracak yöntemlere başvurulması, kent yönetimlerinde sürdürülebilir politikalar izlenmesi ve yapılan denetimlerin artırılması sürdürülebilir kentleşmenin ekolojik denge üzerindeki etkilerini olumlu hale çevirecektir.

Anahtar kelimeler: Ekolojik denge, sürdürülebilir kentleşme, kent yönetimi, kontrolsüz kentleşme, bilinçlendirme çalışmaları

Türkiye'nin Yenilenebilir Enerji Yolculuğu

Öğrenciler

Yağmur Özay, İnci Yıldırım, Azra Özlem Aksakal, Halife Eftal Sarıkaya, Nehir Akyürek,
Bartu Köse

Danışman Öğretmen: Cem Karaoğlu

Finike Anadolu Lisesi

964289@meb.k12.tr

Dünyada yaşanan hızlı nüfus artışı, sanayileşme, kentleşme ve refah seviyesinin artmasıyla birlikte enerjiye olan ihtiyaç da artmaktadır. Sınırlı olarak bulunan fosil yakıtların gelecek dönemlerde yetersiz olacağı bilinmektedir. Ülkeler bu enerji ihtiyacını karşılamak amacıyla yüzlerini yenilenebilir yani yeşil enerjiye çevirmişlerdir. Yenilenebilir enerji kaynakları artan enerji taleplerini daha çevreci bir şekilde karşılamak için uygulanabilir ve sürdürülebilir bir alternatif sunmaktadır. Bu kaynaklar Türkiye gibi hem enerji konusunda dışa bağımlı hem de Paris İklim Anlaşması gibi karbon emisyonlarının azaltılmasını hedefleyen uluslararası bir anlaşmaya taraf olan ülkeler için çok büyük öneme sahiptir. Türkiye yenilenebilir enerji potansiyelini tam manasıyla kullanmaya başladığında hem karbon emisyonu ile ilgili taahhütlerini daha rahat yerine getirebilecek hem de enerjide dışa bağımlılığını büyük oranda azaltarak cari açık vermekten kurtulabilecektir. Bu nedenle çalışmanın amacı Türkiye'nin bu alandaki potansiyelini ortaya koyarak kurulu güç içerisindeki yenilenebilir kaynakların durumunu değerlendirmektir. Türkiye'nin yenilenebilir enerji potansiyelinin ne kadarını kullanabildiği ve gelecek dönemde bu potansiyelin ne kadarlık bölümünün kullanıma açılacağını belirlemek çalışmanın temel amacıdır. Bu kapsamda konuyla ilgili literatür taraması yapılmış ve ilgili kurum ve kuruluşların (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu, Uluslararası Enerji Ajansı vb.) istatistiki verilerinden yararlanılmış ve bu istatistiki veriler yorumlanmıştır. Sonuç olarak son yıllarda Türkiye'nin özellikle güneş enerjisi ve rüzgâr enerjisindeki kurulu güç kapasitesini artırdığı, Türkiye'nin enerji üretiminde yenilenebilir enerjinin payının arttığı ve yatırımların devam ettiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Enerji, yenilenebilir enerji,

Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımının Ülkemiz Açısından Önemi

İnci Hayat Topbaş Ecem Serra Kökbudak Sadri Kaan Eruçar

Hanzade Kuz

Hasan Çolak Anadolu Lisesi

İletişim:al223432@gmail.com

Hızla artan nüfusun ve gelişen sanayinin enerji gereksinimi kısıtlı kaynaklarla karşılanmaktadır ve enerji üretimi ile tüketimi arasındaki fark sürekli artmaktadır. Enerji tüketim verilerine göre dünyanın en çok enerji tüketen ülkeleri arasında 19. sırada olan ülkemiz, sanayi ve teknoloji alanında hızlı bir yükseliş hedeflediği ve bu yönde yatırımları artırdığından dolayı daha çok enerjiye ihtiyaç duymaktadır. Bu durum enerji kaynaklarının ithalatının artmasına, enerjide dışa bağımlılığa ve ülke milli gelirinin önemli kısmının bu ihtiyacın karşılanması için harcanmasına yol açmaktadır. Bu noktada artan enerji talebi doğrultusunda yerli kaynaklardan enerji üreterek ülke ekonomisinin büyümesine destek olunması son derece önemlidir ve ülkemizin enerji alanında dışa bağımlılığı azaltan sürdürülebilir enerji kaynaklarına yönelmesi kaçınılmazdır. Bu noktada, ülkemizde en çok enerji kullanılan sanayi ve ticaret alanlarında enerji verimliliğini artırmak ve çevreye verilen zararı azaltmak amacıyla yenilenebilir enerji kaynakları kullanımı arttırılmalıdır. Bu çalışmada, sürdürülebilirliğin sağlanmasında yenilenebilir enerji kaynaklarının ülkemiz açısından öneminin vurgulanması amaçlanmaktadır. Ülkemizde dışa bağımlılığı azaltmak için yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılmasının önemi belirtilerek toplumu bilinçlendirmek hedeflenmektedir.

Araştırma aşamasında TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) üzerinden yıllara göre enerji üretimi istatistikleri incelenmiştir. Araştırma dayanağı olan TÜİK verilerine bakıldığında Türkiye'nin 2024 yılında kullandığı enerji kaynaklarının %54,1'lik kısmı yenilenemez iken, %42,7'lik kısmı yenilenebilirdir. 2016 yılına baktığımızda kullanılan enerjinin %86'sı yenilenemez enerji, %14'ü ise yenilenebilir enerjidir. 2016 ile 2024 yılını karşılaştırılınca yenilenemez enerji kaynaklarının tüketimi azalmış olsa da hâlâ Türkiye ve Dünya sağlığı için yeterli değildir.

Tüm elde edilen bulguların derlenmesi üzerine, Türkiye'de yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının yıllar geçtikçe arttığı ve buna bağlı olarak hem enerji ithalatının azalıp milli ekonomiye katkı sağladığı hem de enerji verimliliğini arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yenilenebilir enerji kaynakları, enerji verimliliği, sürdürülebilir enerji, ekonomi, dışa bağımlılık

Fosfatın Atık Sulardan Arıtılmasında Biyo-Bazlı Hibrit Çözüm; Çöktürme ve Adsorpsiyon

Eda Demir Furkan Taylan Nehir Özçelik
Danışman Öğretmen: Dr. Elif Dinçtürk Atalay

Hasan Çolak Anadolu Lisesi
İletişim: al223432@gmail.com

Özet

Evsel, tarımsal ve endüstriyel kökenli gri sular, toprakta suda fosfat kirliliğini giderek artırmakta ve eşik değeri aşıldığında istilacı türler üzerinde gübreleyici etki göstermektedir. Zararlı fitoplankton türlerinin aşırı artışı "alg patlaması" veya "zararlı alg büyümesi" olarak isimlendirilmektedir. Bu durumun sonucunda, çok sayıda canlı hücre tarafından yüksek miktarda hücre dışı polimerik müsilağ (deniz salyası) olarak bilinen organik madde salgılanmaktadır. Deniz salyası, denizin yüzeyini olduğu gibi tabanını da kaplayarak ekolojik bozulmaya neden olmaktadır. Bu çalışmada literatür analizi ve ön çalışmalarla hem adsorpsiyon potansiyeli yüksek hem de alüminyum zengini olduğu tespit edilen kapok kabuk lifini tercih ettik. Zengin alüminyum içeriği dolayısıyla kimyasal çöktürme de gerçekleştirebilen kapok kabuk lifi adsorpsiyon çalışmalarında fosfat ayırmada kullanılmıştır. Batch adsorpsiyon yöntemi ile sıcaklık, sorbent dozu, çalkalama süresi gibi değişkenler göz önünde bulundurularak sorbent karakterize edilmiştir. Süzme işlemi sırasında ortaya çıkan çökelek $AlPO_4$ olarak belirlenmiş ve çözeltideki fosfatın bir kısmının çöktüğü tespit edilmiştir. Adsorpsiyon sonrası çözeltinin analizi iyon kromatografisi ile gerçekleştirilmiştir. Sorbent yüzeyleri için SEM-EDX analizi ve FTIR analizi yapılmıştır. Optimal koşullarda fosfat %88,6 oranında ayrıştırılmıştır.

Anahtar kelimeler: Fosfat, Adsorpsiyon, Gri Atık Su, Deniz salyası, Kapok kapsülü, Kimyasal çöktürme

Sürdürülebilir Şehirler İçin Bir Ölçek Çalışması: Alanya İli Örneği

Sofiya Anılğan Mehmet Genç

Danışman Öğretmen: Dr. Elif Dinçtürk Atalay¹

Hasan Çolak Anadolu Lisesi

İletişim: al223432@gmail.com

Özet

Sürdürülebilirlik kavramı, doğal kaynakların korunmasını ve bu kaynakların devamlılığını sağlayarak hem mevcut nesillerin hem de gelecek kuşakların ihtiyaçlarını karşılayabilecek dengeli bir ekosistem oluşturmayı hedeflemektedir. Sürdürülebilir şehirler, çevresel, sosyal ve ekonomik gelişimi bütüncül bir yaklaşımla ele alarak, doğal kaynak tüketimini minimize eden ve kaynakların yenilenebilirliğini teşvik eden kentleşme modelleri olarak tanımlanmaktadır. Mevcut literatür incelendiğinde, şehirlerin sürdürülebilirliğinin genellikle tek veya çift boyutlu olarak ele alındığı görülmektedir. Ancak, bir kentin uzun vadede sürdürülebilir olabilmesi için **çevresel, sosyal ve ekonomik boyutların** birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada, **Alanya ilçesinde en az on yıldır ikamet eden 200 katılımcıyla** anket çalışması gerçekleştirilmiş; yaş, cinsiyet ve gelir durumu gibi sosyo-demografik değişkenlerin, bireylerin sürdürülebilirlik algısı üzerindeki etkileri **JASP** programı kullanılarak istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Ayrıca, Alanya’da görev yapan **20 mimarla** yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler doğrultusunda, kentte sürdürülebilir şehircilik anlayışının geliştirilmesine yönelik görüş ve öneriler derlenmiştir. Bu öneriler, **Mimarlar Odası** ile paylaşılmış ve Alanya’nın sürdürülebilir kentleşme sürecine katkı sağlayabilecek alternatif yaklaşımlar ortaya konulmuştur. Bu çalışma, **sürdürülebilir şehirler** konusunda çevresel, sosyal ve ekonomik faktörleri birlikte ele alan çok boyutlu bir bakış açısı sunarak, yerel düzeyde politika yapıcılar ve şehir plancıları için rehber niteliğinde bulgular sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir Şehir, Ölçek Geliştirme

Tarımda Fitol Yatağıyla Su Tasarrufu

Water Saving With Wicking Bed In Agriculture

Cemre Nur Bozyel, Eylül Doğan, Miray Sarı

Sorumlu Yazar: Halime ALTAY

Kepez Gülveren Anadolu Lisesi

cemrenurbzyl07@gmail.com

ÖZET

Su, dünya için hayati bir öneme sahiptir. Tüm canlıların yaşamını devam ettirebilmesi için su gereklidir. Ekosistem için vazgeçilemez bir kaynaktır. Su kaynaklarının hızla azalmasından dolayı; 2030 yılına kadar, dünya nüfusunun yaklaşık %40'nın su kıtlığı riskiyle karşı karşıya kalacağı tahmin edilmektedir ve 2040 yılına kadar, her 4 çocuktan birinin, 712,5 milyon çocuk, aşırı su sıkıntısından dolayı ölüm ya da hastalık riski taşıyacaktır. Aşırı su sıkıntısı nedeniyle suyun olabildiğince tasarruflu kullanılması ve geri dönüştürülmesi gerekir. Suyu tasarruflu kullanmak ise en iyi şekilde tarımla yapılabilir, çünkü tarım insanların vazgeçilmezlerindendir. Bu sebeple yapılan çalışmanın amacı tarımda ve bahçe işlerinde kullanılan suyun tasarrufunu azami dereceye çıkartmaktır. Wicking Bed (Fitol Yatağı) yöntemi kullanılarak dünyadaki su ömrü 1,5 ya da 2 katına çıkarılabilir. Bu yöntemle ilk olarak bitki köklerinin altına uygun özelliğe sahip taşların dizilmesiyle başlanır. Bu taşlardan bazıları perlit ve vermiküldür. Özellikle perlit taşları Türkiye'nin jeolojik yapısı sebebiyle yaygındır. Taşlar yerleştirildikten sonra borunun bir ucu taşlara denk gelecek şekilde, diğer ucu ise dışarıya bakacak şekilde yerleştirilir. Daha sonra borunun dışarıya bakan ucunu kapatmadan taşlara bitkinin kökleri denk gelecek şekilde toprak ve bitki yerleştirilir. Bu sistem aynı zamanda yabancı otların çimlenmesini de engelleyerek bitkilerin ve toprağın daha sağlıklı olmasını sağlar. Bitki ihtiyacı olan suyu taşlardan aldığı için toprağın üst tarafı sulamada olduğu kadar nemli kalmaz bu sayede de nemli yüzeyleri seven böceklerin toprakta hareket etmesi zorlaşır. Sonuç olarak bu yöntemi kullanırsak 2021 yılında toplam su kullanım içinde %77 paya sahip olan tarım oranını oldukça azaltılmakla birlikte bahsedilen avantajlardan da yararlanılır.

Anahtar Kelimeler: tasarruf, su, tarım, taş

TATLI SUYUN ÖNEMİ VE SU HASADI

Zeynep Gürbüz, Adem Tolunay Anadolu Lisesi

Merkube BOSTANCI, Danışman Öğretmen

fggurbuzz@gmail.com

Özet

Hayatımızın en önemli unsurlarından biri olan suyu her alanda kullanırız. Ancak su kaynakları iklim değişikliği, su kaynaklarının kirlenmesi, su israfı gibi sebeplerden dolayı tehlikededir. Güvenli içme suyu, sağlıklı yaşamlar ve müreffeh toplumlar için temeldir. Her insanın sadece içme, yemek pişirme ve temizlik ihtiyaçları için günde 20 ila 40 litre tatlı suya ihtiyacı vardır. Yine de dünya çapında yaklaşık 1,1 milyar insan güvenli, temiz içme suyuna erişemiyor. Sonuç olarak birçok insan hastalanıyor, bazılarının yaşamları kısıyor ve bazıları ölüyor.

Bu bağlamda sağlıklı bir gelecek için su kaynaklarımızı korumalıyız. Bunun için öncelikle öz farkındalığımızı arttırmalı ve alınabilecek önlemleri öğrenmek önem arz etmektedir. Su kaynaklarını korumak için su hasadı yöntemleri ve kendimizin ufak değişiklikler yaparak alabileceğimiz önlemler vardır. Bu çalışmada alınabilecek önlemler ve su hasadı yöntemleri hakkında alanyazın taraması yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Su, Tatlı Su, Su Tasarrufu, Su Hasadı, Su Hasadı Teknikleri

Portable Solutions With Renewable Energy: Bag Design and Modeling

Yenilenebilir Enerji İle Taşınabilir Çözümler: Çanta Tasarımı ve Modellemesi

Rahime Naz UÇAR (Gülveren Anadolu Lisesi, Kepez/ANTALYA)

Gül Hilal ÇELİK(Gülveren Anadolu Lisesi, Kepez/ANTALYA)

Sorumlu yazar: Ercan BAYRAKTAR, ebayraktar78@yahoo.com

ÖZET

İnsanoğlunun ısınma ihtiyacı, temel ihtiyaçlar kategorisindedir. Bedensel rahatlama kapsamında karşımıza çıkan, ısınma ihtiyacı, beraberinde ısınmayı sağlayacak, koruyacak sürekli kılacak araçların varlığını da elzem kılmıştır (Özgen, 2023). Yoğun kış şartlarının yaşandığı durumlarda insanlar okullarına, işlerine giderlerken veya hobi amaçlı dağcılık sporu yaparlarken mevcut kıyafetleri yetersiz kalabilmektedir. Bu tip durumlar için özel giyim malzemelerine ihtiyaç duyulabilir. Bu çalışmanın amacı, sırt çantası kullanan kişilerin yaşayabileceği yoğun kış şartlarının etkilerini engellemek adına, projede belirtilen sistemle yeterli ısıtmanın ve rahat kullanımın sağlanmasıdır. Bu çalışmada bu ihtiyacı karşılayabilecek şekilde yenilenebilir enerji kaynağı çanta dizayn edilmiştir. Dizayn edilen tasarımda, kullanıcının sırt kısmını ısıtmak amacıyla kullanılan pil yuvası ve rezistanslı minder çantaya ve kullanım amacına uygun olmasına dikkat edilmiştir. Özellikle soğuk bölgelerde yaşayan insanların ihtiyacını karşılayabilecek, öğrencilerin soğuktan etkilenmeden okula gidip gelebilmelerini sağlayabilecek bir tasarım ürünü gerçekleştirilmiştir. Çantanın arkasında bulunan güneş paneli ihtiyaç durumunda açılabilmekte, güneş enerjisini elektrik enerjisine çevirmektedir. Elde edilen enerjiyle çantada ısıtma işlemi gerçekleştirilebilmektedir. Sistemde ayrıca güneş panelinden elde edilen elektrik enerjisini hareket enerjisine dönüştürerek USB’li kullanıma uygun korumalı metal pervaneyi hızla döndürür. Bu şekilde bunaltıcı sıcakların olduğu yaz mevsiminde serinleme sağlar. Panellerden elde edilen enerji, çantayla bağlantılı olan USB çıkışı vasıtasıyla cep telefonu, tablet vb. aletler için de kullanılabilir. Bu tasarımın, yapılan deneylerde etkili şekilde yeterli ısıtmayı sağladığı ve rahat kullanıma sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Yenilenebilir enerji, Çanta, Güneş paneli

Bilimsel Araştırma Etiği

Asmin Türkan Çepiç, Tuana Poyraz, Egemen Evcı

Danışman Öğretmen: Yasemin Karataş

Antalya Lisesi

969457@meb.k12.tr

Evrenin veya olayların bir bölümünü konu olarak seçen, genel geçerlik ve kesinlik nitelikleri gösteren, deneye dayanan yöntemler ve gerçeklikten yararlanarak sonuç çıkarmaya çalışan düzenli bilgiye bilim; bu alanda yapılan çalışma ve araştırmalara ise bilimsel araştırma denir. Bilimsel araştırmalar, bilime katkıda bulunmak gayesiyle yapılan, planlı ve sistematik bir süreçle, verilerin toplanması, yorumlanması ve değerlendirilmesidir. Bilimsel araştırma, bilimsel bilgi üreterek, kendimizi ve dünyamızı daha iyi anlamamızı, diğer araştırmacılarla bilgi alışverişi yapmamızı ve yeni bilgiler ortaya koymamızı sağlar. Etik ise doğru ve yanlış ayırt etmeyi sağlayan, bireylerin ve bizim konumuzda olduğu gibi meslek gruplarının davranışlarına rehberlik eden ahlaki ilkeler ve değerlerin tümüdür. Bu yazının amacı bilimsel araştırmalarda etik hakkında bilgi vermek ve bilimsel etik ihlallerini nasıl önleyebileceğimizi göstermektir. Bu yazı hazırlanırken şu ana kadar dergilerde yayımlanmış pek çok makale, derleme ve yazı incelenmiş, karşılaştırılmış ve derlenmiştir. Bilimsel araştırmalar yapılırken ve araştırma üzerine makaleler yazılırken; özeleştiri yapılması, dürüst olunması, şeffaf olunması, tarafsız olunması, bilgide eksiklik olmaması, nesnel olunması, doğruluğundan emin olunan bilgilerin kullanılması, kaynakçanın ve yazarların belirtilmesi ve eksiksiz olması, yazıda özgün olunması ve alıntıdan kaçınılması gibi hususlara dikkat edilmelidir. Bu hususların yanında aynı zamanda kaçınılması gereken davranışlar da vardır. Bunlara örnek olarak; kaynakça belirtmemek, başkalarının yazılarının izin alınmadan kullanılması, çıkar amaçlı bilgilerin çarpıtılması, veriler üzerinde değişiklik yapılması, gerçeğe uyuşmayan bilgilerin verilmesi, henüz sunulmamış çalışmaların izinsiz kullanılması, aynı çalışmanın tekrar tekrar yayınlanması, yapılan bir çalışmanın bölünerek tekrar yayınlanması, yetersiz literatür kullanımı, taraflı yazılması, araştırmaya yeterli özenin gösterilmemesi ve bulguların aşırı genellenmesi verilebilir. Bilimsel araştırmalarda, makale yazımlarında ve sunumlarında yanlışlıkla veya bilerek bu belirli ilkelere uyulmaması bilgi kirliliğinin oluşmasına, gelecekteki araştırmaların saptırılmasına, durumların yanlış yorumlanmasına, çatışmaların yaşanmasına, yazılan makalenin bilimsel geçerliliğini kaybetmesine sebep olabilir. Bu tarz durumların engellenmesi için okullarda etik eğitimi verilmesi, bu alanda danışman ve rehberlerin araştırmacılara eşlik etmesi ve yazılan makalelerin sıkı bir şekilde denetlenmesi gibi protokoller uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler: Etik, bilimsel etik, araştırma etiği

Chatgpt Kullanımı: Felsefe Dersi Örneği

Aynur Naz Acıkara, Neva Adak

Muhammet Ali iloğlu (Danışman), Evrim Karadoğan (Danışman)

Antalya Konyaaltı Dr. İlhami Tankut Anadolu Lisesi

e-posta: ditalproje@gmail.com

Özet

OpenAI'nin genel amaçlı bir sohbet robotu olan ChatGPT'nin eğitim üzerindeki potansiyel etkileri henüz bilinmemektedir. Yapay zeka araçlarının, hem öğretmen hem de öğrenci açısından uygulama farklılıklarında getirebileceği değişikliklerin, çok yönlü değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu araştırmanın amacı 10.sınıf Felsefe Dersi'nde öğrenme hedeflerine ulaşmada ChatGPT'nin yeterliliğini test etmektir. Çalışmada öğrencilerin bu aracı kullanarak, Felsefe Dersi değerlendirme soruları için doğru bilgiye ulaşma konusunda sorun yaşıyıp yaşamadığı tespit edilmesi hedeflenmiştir. Araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Tek gruplu öntest-sontest deneysel desen olarak belirlenmiştir. 9.sınıflardan 14 gönüllü öğrenci seçilmiştir. Uygulama süresince grubun, uzman görüşü doğrultusunda hazırlanmış başarı testini, önce hiçbir araç erişimi olmadan cevaplaması sağlanmıştır. Bu cevaplar kullanılarak öntest verileri elde edilmiştir. İkinci uygulamada grup, ChatGPT kullanarak cevaplandırmıştır. Sontest verileri de belirlendikten sonra SPSS programı ile analiz yapılmıştır. Felsefe dersi kazanımları ile hazırlanan test sonuçlarına göre ChatGPT kullanılması puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma oluşturmuştur. ChatGPT kullanımı, puanların artışında orta düzeyde etkiye sahiptir. Katılımcıların daha önce ChatGPT kullanıp kullanmamaları, sonuçlar üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturmamaktadır. ChatGPT'nin eğitimde etkili bir araç olarak kullanılabilmesi için özellikle hatalı ve eksik bilgi sunma durumlarının, öğrenci tarafından sorgulanması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: ChatGPT, felsefe, eğitim

Dijital Etik

Rabia Erva Evlice , Defne Turan

Eylem Üçtaş (Danışman)

Antalya Konyaaltı Dr. İlhami Tankut Anadolu Lisesi

E-posta: ditaldenhabervar@gmail.com

Özet

2004 yılında hayatımıza giren sosyal medya ve internet bilgiye erişim, iletişim, eğlence ve eğitim gibi birçok alanda kolaylık sağlayan küresel ağlardır. Sosyal medya ve internet etiği ise bu platformlar üzerinde yapılan yanlış davranışları önlemek için konulan tüm sınırlamalardır. Bu araştırmanın amacı sosyal medya ve internetin olumlu ve olumsuz yönlerini, internetteki makalelerde verilen açıklamaların yeterliliğini incelemektir. Çalışmada bu konu hakkında yazılan internet üzerindeki makaleler ve dergiler taranarak bu yazılardaki etik eksikliklerin bulunması hedeflenmiştir. Yapılan doküman analizi sonucunda, incelenen makalelerde, etiğin, sosyal medyanın, internetin olumlu ve olumsuz yönlerine olan etkisinden bahsedilmediği veya üzerinde durulmadığı tespit edilmiştir. Bu bildiride etiğin bir içerik üreticisinin veya bilimsel makale yazarının ürettiği içeriğin korunmasındaki faydalarından, izleyiciyi kötü etkileyebilecek içeriklerin belirlenmesindeki etkilerinden veya bir şahsa ya da bir topluluğa yapılabilecek kötü söz ve davranışların önüne geçmesindeki etkisi gibi konuların kaynaklarda bahsedilmediğine dikkat çekmektedir. Bildiri ayrıca etiğin sosyal medyanın, internetin olumlu ve olumsuz yönlerindeki etkisinin internet üzerindeki dergi ve makalelerdeki bilgi yetersizliğini ya da ekstra kaynaklarla desteklenmesi gerektiğini de ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, internet , etik.

Dijital Etik ve Linç Kùltürü

Cansu Genç, Çağın Eren Özdemir, İsmail Doruk Nallı, Gökdeniz Kara

Engin Özer, Didem Parlak Aras, Muhammet Ali Çiloğlu (Danışmanlar)

Antalya Konyaaltı Dr. İlhami Tankut Anadolu Lisesi

e-posta: ditalproje@gmail.com

Özet

Son yıllarda yükselen dijitalleşme hayatımızda birçok kolaylık sağladığı gibi bir dizi sorunu da beraberinde getirmiştir. İnternetin globalleşmesi, sosyal medya kullanımının yaygınlaşması, anonimleşmenin kolaylaşması, medya okuryazarlığının yetersizliği dijital dünyada linç kùltürünün oluşmasına sebebiyet verebilmektedir. Bu sorunlar zamanının çoğunu dijital mecralarda geçiren liseli gençlerde olumsuz sonuçlara neden olabilmektedir. Bu araştırmanın amacı liseli gençlerin sosyal medyada maruz kaldığı linç, zorbalık ve sözlü şiddetin nedenlerinin araştırılıp tespit edilmesidir. Çalışmada literatür taraması yapılarak bilinçlenmenin sağlanması hedeflenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Yapılan araştırmaların ışığında sosyal medyada kitlelerin gerçek hayata göre daha bilinçsiz davranışlara meyilli olup radikal kararlar alırken çok düşünmeden harekete geçebildiğine ulaşılmıştır. Bu kontrolsüz davranışların sonucunda da dijital ortamdaki şiddetin giderek büyüdüğü dikkat çekmiştir. Bu tartışmalar genel çerçevede siyasi, dini, ırk merkezli ve güncel toplumsal olaylar hakkındadır. Aynı zamanda bu tartışmalar günlük hayattan konular hakkında da oluşabilmektedir. İzlenilen bir içerik, ilgi duyulan bir alan ve kullanılan bir ürün buna örnek olabilmektedir. Kitlesel linç hareketlerinin ana sebebinin lise çağındaki gençlerin sanal ortamda uygulanan şiddetin doğrudan bir yaptırım olabileceğine dair bir deneyime ve bilinç düzeyine sahip olmaması olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca insanların sosyal medya içerisinde kolayca örgütlenebilmesi şiddetin etkisini artırmaktadır. Bu araştırmada dijital ortamdaki tartışmalarda oluşan nefret söylemlerinin liseli gençlerin sosyal hayatlarını, psikolojik durumlarını ve davranışlarını olumsuz yönde etkilediği sonucuna varılmıştır. Bu çalışmanın literatürdeki dijital etik ve linç kùltürü hakkındaki çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital etik, linç kùltürü, sosyal medya,

Dijital Gerçeklik mi, Sanal Aldatmaca mı? Deepfake (Derin Kurgu) ve Dijital Manipölasyonun Geleceği

Nurgöl Zömrüt BÜBER, Yağmur KARA, Sude SARAÇ

Danışman Öğretmen: Canan ÖZDEN

Antalya Anadolu Lisesi

21. yüzyılda 7'den 70'e toplumun büyük bir kesiminin dijital platformlara ve sosyal ağlara erişimi bulunmaktadır. Dergi, gazete yerine hızlı ve kolay ulaşılabilir haber kaynaklarına yönelinmiştir. Herkes sosyal ağlarda paylaşım yapma yetkisine sahip olduğundan haberlerin ve bilgilerin gerçekliği konusu tartışmaya açıktır. Bilgilerin ve haberlerin gerçekliği hakkında araştırma yapılmamaktadır. Dijital ortam kolay manipüle edilebilir bir platform haline gelmiştir. Özellikle seçim, kriz, sosyal travma, doğal afet benzeri olaylar sonrası artan dezenformasyona uğramış bilgiler ve çarpıtılmış haberler sosyal medya platformları aracılığıyla hızla yayılarak birey ve toplumlarda güven kaybı, toplumsal kutuplaşmalar gibi sorunlara neden olmaktadır. Konu hakkındaki çalışmaların yetersizliği fark edilerek bu araştırma yapılmıştır. Yapılan çalışmanın amacı; dijital manipölasyonun haber kaynaklarına ve paylaşılan içeriklere etkisini değerlendirmek, önlemlerin yetersizliğine dikkat çekmek ve Dijital manipölasyonla ilgili toplumsal farkındalığa katkı sunmaktır. Yapılan çalışmada özellikle doğal afet ve sosyal travma durumlarında haber kaynaklarının bilgiyi işleme ve aktarma biçimiyle ilgili makaleler ve çalışmalar incelenmiştir. Yapılan araştırmalar sonucu günümüzde toplum tarafından dijital ortamda manipüle edilmiş bilgi ve haber kaynaklarının oluşturabileceği problemin fark edilmediği tespit edilmiştir. Dijital ortamın güvenliğini sağlayabilecek denetleyici ve düzenleyici bir algoritmanın olmaması sebebiyle sosyal platformlar bilgi çöplüğüne dönüşmeye başlamıştır. Yalan ve yanlış haber yapmanın hukuksal anlamda katı kurallar getirilmesi gerekmektedir. Medya okuryazarlığı eğitiminin her yaş düzeyinde büyük önem taşıdığı ve medya okuryazarlığı konusun eğitim düzenlemeleri yapılması bir zorunluluktur.

Anahtar Kelimeler: Dijital manipölasyon, medya okuryazarlığı, deepfake, sosyal travma, dezenformasyon.

Anahtar kelimeler: Gen düzenleme, Etik sınır, Biyoetik, Toplumsal fayda

İnsan Germ Hattı ve Genom Düzenlemesinin Etik Boyutları

Münevver Duru Ünal, Raziye Dilem Sudan

Eylem Üçtaş(Danışman)

Antalya Konyaaltı Dr. İlhami Tankut Anadolu Lisesi

E-posta: ditaldenhabervar@gmail.com

Özet

Germ hattı genom düzenlemesi, genetik mühendislik alanında bir çalışma olup canlı organizmalarının üreme hücrelerindeki genetik materyalin sistematik bir şekilde değiştirilmesidir ve aynı zamanda bu değişikliklerin kalıtsal olup nesiller boyunca aktarılmasını içermektedir. Bu çalışmada, germ hattı genom düzenleme teknolojisi hakkında 2016-2023 yılları arasında yayımlanan çalışmalar değerlendirilmiştir. Ülkelerin bu teknoloji hakkındaki etik, hukuki ve toplumsal açıdan tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Genom düzenlemesi teknolojisinde en temel ve yaygın olarak kullanılan yöntem CRISPR-Cas9 teknolojisi fakat bu yöntem hedef dışı mutasyonlara yol açabileceği, bilinmeyen yan etkiler bulundurabileceği gibi etik riskler içermektedir. Etik ve toplumsal açıdan sorunlar içermesi nedeniyle genom düzenleme teknolojisi dünya genelinde bazı tartışmalara yol açmıştır. AB(Avrupa Birliği) ülkelerinde, Avustralya ve Kanada’da etik bulunmadığı için tamamen yasaklanmıştır. Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri, Çin, İsviçre, Brezilya ve Japonya’da ise yalnızca tıbbi tedavi gerektiren durumlarda kullanılmasına müsaade edilmiştir. Bu konuya etik açıdan bakıldığında insan genomunun kalıcı olarak değiştirilmesi; biyolojik çeşitliliğin azalması, genetik ayrımcılık ve eşitsizliğe yol açabilmesi gibi olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir. Bahsi geçen sebeplerden dolayı germ hattı genom düzenleme teknolojisi konusunda etik ve bilimsel tartışmalar devam etmektedir. Bu teknolojinin güvenilirliği ve toplumsal açıdan etkileri kesinleşmeden klinik uygulamalara geçilmemesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: CRISPR-Cas9, Germ hattı genom düzenlemesi, genetik etik, insan genomu

Sosyal Medyada Veri Gizliliği ve Güvenliği

Alp Ayberk Solak
Danışman Öğretmen: Gamze Akkaya
Antalya Lisesi

969457@meb.k12.tr

Öz

Günümüzde sosyal medya platformlarının yaygınlaşması ile beraber kullanıcıların, sosyal medyada veri gizliliği ve güvenliği ile ilgili yeterli bilgi sahibi olmamasından dolayı kişisel verilerin gizliliği ve güvenliği ciddi bir sorun olmaya başladı. Bu durum, bireylerin kişisel verilerinin ve bilgilerinin sosyal medya platformları ve bu platformları kullanan kişiler tarafından toplanması ve kullanılmasına sebep olmaktadır. Kişisel verilerin toplanması kullanıcıların mahremiyetini ihlal eden güvenlik risklerini oluşturur. Veri gizliliği, kişisel verilere yetkisiz erişilmesi, değıştirilmesi veya imha edilmesinden korunmasını ifade ederken; veri güvenliği ise kişisel verilere yetkisiz erişilmesi, değıştirilmesi veya imha edilmesine karşı korunmasıdır. Bu çalışmada, sosyal medyada veri gizliliği ve güvenliği kavramları ele alınarak kullanıcıların verilerini farkında olmadan platformlarda kullanıcı mahremiyetine nasıl aykırı bir şekilde paylaştığı incelenecektir. Bu inceleme ilgili literatür araştırılarak doküman incelemesi şeklinde yapılacaktır. Kullanıcıların sosyal medyada veri gizliliği ve güvenliği konusundaki farkındalığını arttırmayı, platform sağlayıcılarının şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerine göre hareket etmelerini teşvik etmeyi ve sosyal medya platformlarında veri gizliliği ve güvenliğini koruyan bir dijital ekosistem haline gelmesi için hem kullanıcıların hem de sosyal medya platformlarının sorumlulukları vurgulanacaktır. Bu çalışma ile kullanıcıların bilinçlenmesini sağlama ve sosyal medyada kullanıcı verilerinin gizliliği ve güvenliğinin korunumu amaçlanmaktadır. Dolayısıyla kullanıcıların dijital dünyada daha güvenli bir deneyim yaşamalarına katkıda bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medyada veri gizliliği ve güvenliği, kişisel veri gizliliği, kişisel veri güvenliği

Antik Çağ'dan Günümüze Meslek Etiğinin Tarihsel Gelişimi

Hayal Dağıstan

Ela Arlı

Elif Erdem

Danışman Öğretmen: Orhan Abay

Antalya Anadolu Lisesi

969463aal@gmail.com

Bu çalışmanın amacı Antik Çağ'dan günümüze kadar mesleki etiğın tarihsel gelişimini ele almak ve meslek etiğı kavramının etik ve ahlak kavramı ile ilişkisini derinlemesine incelemektir. Antik Çağ'dan günümüze kadar gelişen ve sürdürülen etik ve ahlak anlayışının meslek etiğıyle bağlantısı bulunmaktadır. Meslek etiğı, felsefenin en eski ve en temel alt alanlarından olan etiğın alt konularındandır. Meslek etiğı, iş uygulamalarında neyin kabul edilebilir ve neyin kabul edilmez olduğunu inceleyen, kapsamı ve uygulanma biçiminden dolayı yasalar ile kontrol edilemeyen ve daha üst değer yargıları ile açıklanan bir olgudur. Bu araştırmada Bu araştırmada doküman analizi yöntemi kullanılarak var olan meslek etiğı, etik ve ahlak ile ilgili çalışmalardan ve kaynaklardan yararlanılmıştır. Çalışmada etik kavramının felsefı kökenleri, Antik Çağ filozoflarının etik anlayışı, etik kavramının evrenselliğı ve kültürelliğı, ahlak bulgusunun etik ile farkları, tarih perspektifinde ahlakın değışimi ve dini, sosyal, kültürel değerler üzerindeki etkisi gibi konulara kısaca yer verilmiş ardından meslek etiğının tanımı ve kapsamı, tarihsel gelişimi, günümüzdeki yeri ve önemi ele alınmıştır. Sonuç olarak, çalışma, meslek etiğının, tarih boyunca hem toplumsal yapılar hem de teknolojik ilerlemeler tarafından biçimlendirilmiş dinamik bir kavram olduğunu ve sürekli olarak insanların ihtiyaçlarına, kültürel normlara ve teknolojik gelişmelere uyum sağladığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Felsefe, Etik, Ahlak, Meslek Etiğı.

Ayrımcılık ve mobbing Görünmeyen Tehdit

Elif Yalçın, Hatice Nazlı Güneş, Zeynep Kübra Özdemir

Danışman: Sedef Sevim

Adem Tolunay Anadolu Lisesi

e-posta: atal969461@gmail.com

ÖZET

Bu projenin amacı toplumda gün yüzüne çıkarılmayan, ötelenmiş fakat insanların hayat kalitesini ciddi manada düşüren, bütün insanlar için büyük sorun teşkil eden ayrımcılık ve mobbing konuları hakkında farkındalık oluşturmak özellikle de bu konuların sağlık sektöründeki etkilerini anlatarak daha çok insanın bilinçlenmesini sağlamaktır. Ayrımcılık faaliyetini birine ya da bir gruba karşı hissedilen önyargı durumu olarak ifade edilir. Mobbing faaliyetini ise sosyal kabadayılık olarak nitelendirilir. Bu iki kavram birbiriyle oldukça bağlantılı ve benzerdir. Günümüz dünyasında her meslek alanında her ülkede mobbinge maruz kalmış insana rastlamak mümkündür. Sağlık sektörüne bakıldığı zaman oradaki çalışanların yoğun stres altında kaldığı ve görevlerinin ne kadar zor ve kutsal olduğu yadsınmaz. En temel haklarımızdan olan sağlık hakkımızı bize güvenceleyen bu alandaki çalışanlardır. Onların psikolojik durumları, çalışma şartları ve mesleki tatminleri doğrudan bizim hayat kalitemizi de etkileyen faktörlerdir. Mobbing tehdidini ortadan kaldırmak, en az seviyeye indirmek toplumu eğitmek bilinçlendirmek ve mobbinge uğrayan çalışanlara maddi manevi destek olmakla mümkündür. Ülkemizde son yıllarda yapılan anketler sonucunda sağlık sektörüne yapılan mobbingin oranı diğer meslekler arasında göz ardı edilemeyen bir seviyededir. Bu sorun çözüldüğünde çalışanlarımız stres altında kalmadan gönül rahatlığı ile bize en iyi hizmeti verebilmektedir.

ANAHTAR KELİMELER: tehdit, sağlık sektörü, toplum, bilinçlendirmek

Bir İnsan Merkezilik Eleştirisi Olarak İçsel Değer Kavramı

Yağız Özcan

Özdemir Sat (Danışman Öğretmen)

Hasan Çolak Anadolu Lisesi

al223432@meb.k12.tr

ÖZET

Çevre bütün canlıların yegâne ortak evidir. Çevrenin varlığı bizim varoluşumuzun zorunlu koşuludur. Fakat başlangıcı sanayi devrimine dayanan insan faaliyetlerinin getirdiği yıkımlar sadece insanı değil bütün canlıların varlığını tehdit etmektedir. Bu tehdidin giderek geri dönüşümü imkânsız yıkımlar doğurması çevre üzerinde düşünmeyi zorunlu kılmıştır. Bu düşünceler felsefede “çevre etiği” adında bir disiplin oluşturacak kadar derinleşmiştir. Çevre etiği kapsamında yapılan tartışmalarda bu yıkımın müsebbibi olarak insan merkezci görüşler eleştirilmiştir. Bu bildiride insan merkezli görüşün Peter Singer’ın öne sürdüğü içsel değer kavramı açısından eleştirisi ortaya konacaktır.

Anahtar Kelimeler: İnsanmerkezcilik, Biyosentrizm, Ekosentrizm, İçsel Değer, Peter Singer

Eğitim Etiği: Bilginin Ahlakı ve Ahlakın Bilgisi

Ezet Naz TOSUN, Alim DEMİRÜLEK, Gökem ÖZDEMİR, Esat Yuri GÜNÜÇ

Danışman Öğretmenler: Atilla BENDAZ, Nihat KAÇAN

Kurum: Ünal Aysal Anadolu Lisesi

E-posta: eceasya.16@gmail.com

Eğitim etiği, bilginin edinilmesi, aktarılması ve kullanımı sürecinde ahlaki ilkelerin gözetilmesini ele alan bir disiplindir. Bu bildiride, eğitimin yalnızca bilgi aktarımıyla sınırlı kalmadığı, aynı zamanda bireylerin ahlaki ve etik değerlerini de şekillendiren bir unsur olduğu tartışılmaktadır. Araştırmanın amacı, eğitimin etik boyutunun toplumsal eşitlik, bireysel gelişim ve ahlaki sorumluluk açısından taşıdığı önemi ortaya koymaktır. Bu araştırmada literatür taraması ve felsefi analiz yöntemleri kullanılmıştır. Antik çağ filozoflarından günümüz etik kuramlarına kadar geniş bir perspektif ele alınmış, eğitimin etik boyutu tarihsel ve modern bakış açılarıyla incelenmiştir. Ayrıca eğitimde eşitlik ve adalet kavramlarına dair mevcut akademik çalışmalar derlenerek analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, eğitim hakkının evrensel bir değer olmasına rağmen, ekonomik, toplumsal ve coğrafi faktörlerin eğitim eşitliğini zedelediğini göstermektedir. Fırsat eşitliğinin sağlanması, yalnızca devlet politikalarıyla değil, aynı zamanda toplumsal bilincin geliştirilmesi ile de mümkün olmaktadır. Öğretmenlerin yalnızca bilgi aktaran kişiler olmadığı, aynı zamanda ahlaki rehberler olarak rol aldıkları saptanmıştır. Sokrates'in "Doğruyu bilmeyen, yanlış yapar" görüşüne dayanarak, eğitimcilerin etik değerleri öğrencilere kazandırma sürecindeki rolü ön plana çıkmaktadır. Eğitimin amacına dair farklı yaklaşımlar ortaya konmuştur. Eğitim sadece bireysel gelişimle sınırlı olmayıp toplumsal sorumluluk da taşımaktadır. Konfüçyus'un "Yüzyıl sonrasını düşünüyorsan insan eğit" sözü, eğitimin toplumsal yapıyı şekillendirmedeki uzun vadeli etkisini vurgulamaktadır. Bu araştırma, eğitimin yalnızca akademik bilgi aktarımından ibaret olmadığını, aynı zamanda bireylerin ve toplumun etik çerçevesini şekillendiren temel bir unsur olduğunu ortaya koymuştur. Eğitimin etik boyutunun göz ardı edilmesi, bireylerin ve toplumların bilinçsiz ve adaletsiz yapılara dönüşmesine neden olabilmektedir. Bu nedenle eğitimde etik sorumlulukların tanımlanması, eşitlik ilkesine bağlı kalınması ve bilginin doğru kullanımını sağlayan sistemlerin geliştirilmesi elzemdir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim etiği, fırsat eşitliği, etik sorumluluk, bireysel gelişim, toplumsal dönüşüm

EĞİTİMDE STOA ETİĞİ GÜNÜMÜZ ÖĞRETMENLERİ İÇİN NE SÖYLÜYOR

İrem TONGUÇ, Tuğçe ESKİ

Sorumlu Yazar: Fatih YILDIZ

Kepez Gülveren Anadolu Lisesi

ÖZET

İnsanları diğer canlılardan ayıran düşünme yetisi ve iradesi, insanı doğduğu andan itibaren sorgulamaya itmektedir. Sorgulamaların nedeni günlük hayatta karşısına çıkan soyut ya da somut nesne ve olayları anlamlandırma içgüdüsüne bağlıdır. Bu sorgulama sürecinde birey beceri, analitik, sosyal ve benzeri konularda bilgi birikimi elde etmektedir. Ortaya çıkan bu bilgilerin planlı ve sistemli bir şekilde öğrenilmesine eğitim denmektedir. Günümüzde eğitim; teknoloji, algı ve tutumların değişmesi ile doğru orantılı bir şekilde ilerlemektedir. Okullarda birçok şekilde ve yöntemde verilen eğitimin amacı analitik, bireysel ve toplumsal konularda donanımlı nesiller yetiştirip toplumun refah seviyesini arttırmaktır. Kullanılan yöntemler eğitimi veren kişiye göre değişmektedir. Bu duruma bağlı olarak okullarda öğretmenlerin ne kadar kritik bir rol üstlendiği anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin sahip olduğu bu kritik ve önemli rolde kullandığı yöntemler öğrencilerinin anlama ve kavrama kabiliyetlerini de oldukça etkilemektedir. Öğretmenlerden öğretmene değişen yöntemler reddedilemez. Fakat tüm bu hususların temelinde önemli ve ortak bir yön vardır: Erdem ve ahlak sahibi olmak. Buradan yola çıkarak stoa felsefesinin eğitimciler için önemli bir dayanak olduğu söylenebilir. Bu felsefe özünde erdemler, sorumluluk bilinci, doğa ile uyumluluk gibi değerleri baz aldığından eğitimcilerin göz ardı edemeyeceği ilkeler içermektedir. Bu anlayış doğrultusunda stoa felsefesinin üç büyük filozofu olan Aurelius ve Epiktetos'un düşüncelerinin eğitim bilimi açısından incelenmesi çalışmamızın ana çerçevesini oluşturacaktır. Söz konusu değerlerin öğretmenin kişiliğinde cem edilmesi ve bu değerlerin öğrenciler aracılığıyla gelecek kuşaklara aktarılması ilerleyen süreçlerde sağlıklı bir toplumun oluşturulmasına zemin hazırlayabilir. Öğretmenler branşlarının yanı sıra ahlaki duruş ve tavırlarıyla da örnek oluşturmalıdır. Ancak bunu ezber yoluyla kazandırmak yerine öğrencilerin kendilerinin keşfetmesinin önü açılmalıdır. Stoa felsefesinin ilkelerinin kavranması ve bunların içtenlikle uygulanması bu yöntemlerin olumlu sonuçlanmasına sebep olacaktır. Eğitimin özü kişiye kendini hediye etmektedir. Kişiyi kendini hediye etme onun kim olduğunu ve ne olduğunu keşfetmekle mümkün olup stoa felsefesi işte bu özü eğitimcilere sunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Eğitim, Stoacılık, erdemler, öğretmen.

Hukuk ve Mühendislik Etik Sorunları

Ahmet Efe TÜRKMEN, Havva Naz YILDIZ

Danışman Öğretmen: Canan ÖZDEN

Antalya Anadolu Lisesi

Etik, bireylerin davranışlarını ele alan, düzeni sağlamayı amaçlayan normatif bir disiplindir. Mesleki etik ise meslek gruplarının kendi faaliyetleri çerçevesinde gelişmiş kurallarıdır kısacası kılavuzudur. Mesleki etik ihlalleri ise meslek grubuna duyulan güvenin zedelenmesi, tekelleşmeler gibi sorunlara yol açar; bunların tümünün sonucunda da dilimizden düşürmediğimiz temiz toplum düzeninden bir adım daha uzaklaşılır. Bu bildiride hayalini kurduğumuz toplum düzenine ulaşmak adına mühendislik ve hukuk alanındaki bireyleri mesleki etik ihlali yapmaya nelerin ittiğini belirleyip önerilerde bulunmak amaçlanır . Yöntem olarak literatür taraması ve beraberinde sistematik mülakat kullanılmıştır .Hukuk ve mühendislik etiğinin; düşük puanlarla fakülteye girebilmesi ortak problemdir.Hukuk alanında yeterli kontrol mekanizması olmaması, hukukçuların uygulama hataları, bireylerin hırsları ve haksız rekâbetlerin yargı organına zarar verdiği tespit edilmiştir. Bu tespitler ışığında çözüm önerileri sunulmuştur. Mühendislik alanında fazlaca fakültenin açılıp fakültelerde verilen eğitimin kalitesinin düşüp kalifiye mühendislerin azalması, bireylerin uzmanlık alanı dışında yetkili görülüp iş verilmesi ve ürün sorumluluğunun yeterince önemsenmemesinin kamu sağlığı ve güvenliğini tehlikeye soktuğu görülmüştür. Bunun üzerine çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Hukuk, Mühendislik, Meslek etiği

İLK VE ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA ÖĞRETMENLERİN MARUZ KALDIĞI MOBBİNG DAVRANIŞLARI

Efe Ertekin, Ada Yeşilyurt
Danışman: Sedef Sevim
Adem Tolunay Anadolu Lisesi
e-posta: atal969461@gmail.com

ÖZET

İnsanların günlük hayatı, çoğunlukla iş yerlerinde geçmektedir. Çok yaygın bir işyeri sorunu olan mobbing, bezdiri veya yıldırma, bir grup veya kişinin başka bir grup veya kişiye uyguladığı, sistematik ve sürekli olarak devam eden psikolojik şiddettir. Mobbing davranışları, mağdurun kişilik değerlerine, mesleki pozisyonuna, sosyal ilişkilerine ve sağlığına zarar verebilir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın 2011-2017 yılları arasında yaptığı bir araştırmaya göre ALO170'e (Çalışma ve Sosyal Güvenlik İletişim Merkezi) bildirilen, kamu sektörü alanında ve kurum belirlen başvurularda, Milli Eğitim Bakanlığı çalışanları en çok mobbinge uğrayan 2. gruptur. Türkiye ve yurtdışında yapılan birçok çalışmada da öğretmenlerin mobbinge uğradığı saptanmıştır. Bu çalışmada, ilk ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin maruz kaldığı mobbing davranışlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji kullanılmış, katılımcıları uygun örneklem yöntemleri ile belirlenmiştir. Araştırma verileri, Leymann'ın Mobbing Ölçeği de kullanılarak araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan ve iki bölümden oluşan anket aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma sonuçları IBM SPSS programı ile analiz edilmiştir. Bu araştırmaya, 22 farklı ilden ilk ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan 101 katılımcı dahil olmuştur. Katılımcıların %77,2 si kadın, %22,8'i erkektir. Katılımcıların %30,7'si ilköğretim kademesinde çalışırken, %69,3'ü ortaöğretim kademesinde çalışmaktadır. Katılımcıların %29,7'si Sosyal Bilimler, %28,7'si Fen Bilimleri, %41,6'sı ise Diğer branşlarında çalışmaktadır. Ankete katılan katılımcıların %77,2'sinin meslek hayatlarında mobbinge maruz kaldıkları saptanmıştır. Mobbinge maruz kalan kişilerin %13,3'ü Haftada 1, %6,7'si Haftada 2-4, %18,7'si Ayda 1, %8'i Ayda 3-4 ve %53,3'ü ise Nadiren mobbinge maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Mobbinge uğrayan katılımcıların %63'ü bu durumun iş performanslarında düşüş yarattığını belirtmiştir. Buna karşın mobbinge maruz kalan katılımcılardan sadece %24,4'i şikayette bulunmuş, ancak şikayette bulunan bu katılımcıların %73,7'si şikayetlerinden herhangi bir sonuç alamamıştır. Bu durumu ortadan kaldırmak için öğretmenler bilgilendirilerek çeşitli adımlar atılmalıdır. Böylece öğretmenlerin çalışma performansları artırılabilecek, sonucunda da öğretmenlerin öğrencilere katkılarının daha da artacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mobbing, İşyeri, İlköğretim, Ortaöğretim

Kimyasal Silahların İnsanlığa Etkisi

Özge Güzel
Eylül Bek
Nisa Nur Beşbaş

Danışman Öğretmen: Canan Özden

Antalya Anadolu Lisesi

E-mail: 969463aal@gmail.com

Kimyasal silahlar teknolojinin ilerlemesiyle insanlar tarafından savaşlarda 20. yüzyıldan itibaren aktif olarak kullanılmaya ve üretilmeye başlanmış, savaşların kapsamının büyümesine sebep olan maddelerdir. İnsanlara psikolojik ve fiziksel olarak zarar veren kimyasal silahların savaşlarda kullanılması birçok soruna yol açmaktadır. Bu bildiride kimyasal silahların insanlığa etkisinin etik açıdan incelenmesi ve kimyasal silahların sebep olduğu etkilere karşı önlem önerileri sunmak amaçlanmaktadır. Literatürde kimyasal silahlar ve etkileri hakkında çok fazla araştırma olmasına rağmen etik açıdan konuyu ele alan çalışmaların yeterli sayıda olmadığı görülmüştür. Bu çalışmada literatür taraması yapılarak tarih boyunca birçok ulus tarafından savaşlarda savunma veya saldırı amaçlı kullanılan, doğaya ve insanlığa zarar veren, büyük yıkımlara yol açan kimyasal silahların tarihteki savaşlarda nasıl kullanıldığı, olası kullanım alanları, önlem alınmaması halinde yol açabileceği sorunlar ve sonuçları araştırılmıştır. Araştırmalar doğrultusunda kimyasal silahlarda kullanılan boğucu gazlar, sinir gazları ve kan zehirleyici gazlar solunum yolları, sinir sistemi rahatsızlıkları ve felç gibi fiziksel sorunlara, psikolojik travmalara ve sivil ya da asker fark etmeksizin çok sayıda insan ölümü gibi toplumsal sorunlara yol açtığına ulaşılmıştır. Bulgular sonucunda kimyasal silahların savaş etiği, siyasal etiği, toplum etiğini ihmal ettiği görülmüştür. Çalışma kimyasal silahların tarihsel süreçteki etkisini bilimsel veri ve kaynaklardan yararlanarak analiz etmekte, önlem alınmadığı takdirde sebep olacağı olumsuzlukları tespit etmekte ve bu olumsuzluklara karşı önlem almak, çözüm önerileri sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Kimyasal silahlar, etik, insan sağlığı, tarihsel süreç*

Ortaöğretim Çağındaki Öğrencilerde Veri Gizliliği ve Güvenliği

Zeynep Pektaş, Göktuğ Çalışkan, Esra Yıldırım, Ü. İclal Şahin, S. Çiğdem Çerkez, K. Batu

Mert

Danışman Öğretmenler: Meral Koyuncu, Gülseren Aysel, Sakine Selin Üzüm

Serik Ertuğrul Gazi Anadolu Lisesi

765267@meb.k12.tr

Veri gizliliği, bireyler ve kurumlar için kişisel ve hassas bilgilerin yetkisiz erişime, kötüye kullanıma ve ihlale karşı korunmasını ifade eder. Bu çalışmanın temel amacı, veri gizliliğinin tanımını yapmak, önemini ve tarihçesini vurgulamak ve bu konuda alınabilecek önlemleri, aynı zamanda veri ihlali durumlarında başvurulabilecek hukuki yolları lise öğrencilerine iletmektir. Dijitalleşmenin artan etkisiyle, veri güvenliği kritik bir zorunluluk haline gelmiştir ve bu gereklilik, özellikle internet ve sosyal medyanın yaygınlaşmasıyla daha da büyük bir önem kazanmıştır. Güçlü şifreleme yöntemleri, saldırı tespit sistemleri ve farkındalık eğitimleri, bireysel ve kurumsal veri güvenliğini artırmak için yürütülen başlıca çalışmalardır. Türkiye’de kişisel verilerin güvenliği 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile güvence altına alınmıştır. Ancak veri güvenliği problemleri, bireylerin haklarını tehdit etmeye devam etmektedir. Örnek olarak, MNG Kargo veri ihlali ve Twitch’in kullanıcı verilerinin sızması, önemli veri ihlali olaylarıdır. Bu çalışma, Aralık 2024-Mayıs 2025 tarihleri arasında Ertuğrul Gazi Anadolu Lisesi 10. sınıf öğrencileri arasında gerçekleştirilecek bir çevrimiçi anket uygulamasını kapsamaktadır. Araştırmanın hipotezi, Türkiye’deki kişisel veri koruma yasalarının öğrenciler tarafından bilinmesinin ve veri ihlali durumlarında hukuki başvuru yöntemlerine dair farkındalıkların arttırılması gerektiğidir. Sonuç olarak, veri gizliliği dijital güvenliğin temel bileşenlerinden biridir ve bu ihlalleri önlemek için teknik önlemler, bilinçli kullanım ve yasal düzenlemelerin sağlanması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Veri gizliliği, dijital güvenlik, kişisel verilerin korunması, hukuki yollar

ÖTENAZİ

Ateş Kağan Şendil, Rengin Çetin

Eylem Üçtaş(Danışman Öğretmen)

Dr, İlhami Tankut Anadolu Lisesi

ditaldenhabervar@gmail.com

Ötenazi, tedavisi mümkün olmayan ve dayanılmaz acılar çeken hastaların yaşamına, onların isteği doğrultusunda veya tıbbi gerekçelerle son verilmesi işlemidir. Bu araştırmada, ötenazinin hangi durumlarda uygulandığı araştırılmaktadır. 2000-2025 yılları arasında yayımlanan çalışmalar incelenerek döküman analizi yapılmaktadır.Ötenazi, uygulanış biçimine göre farklı türlere ayrılır. Aktif ötenazi, hastanın yaşamına doğrudan son vermek için ilaç gibi tıbbi müdahalelerin yapılmasıdır. Pasif ötenazi, hayatı sürdüren tedavilerin kesilmesi veya destekleyici cihazların kapatılmasıyla hastanın doğal yolla ölmesine izin verilmesidir. Gönüllü ötenazi, hastanın kendi isteği ve rızası doğrultusunda uygulanırken, gönülsüz ötenazi bilinci kapalı hastalar için ailesi veya doktorların kararıyla gerçekleştirilir. Yardımlı intihar ise hastanın, bir doktorun verdiği ölümcül ilacı kendi kendine alarak yaşamına son vermesidir.Bu türler, ülkelerin yasalarına ve etik kurallarına göre farklı şekillerde değerlendirilir. Hollanda, Belçika, Lüksemburg, Kanada ve Kolombiya gibi ülkelerde doktor gözetiminde ötenazi yasal kabul edilirken, İsviçre sadece yardımlı intihara izin vermektedir. Türkiye, Rusya, İtalya ve İngiltere gibi ülkelerde tamamen yasaktır. ABD'nin bazı eyaletleri (Oregon, Washington) doktor destekli intihara izin verirken, çoğunda yasaktır. Yasalar zamanla değişmektedir.Araştırmalar, ötenazinin toplum üzerindeki etkilerinin çok boyutlu ve karmaşık olduğunu göstermektedir. Fakat genel olarak özellikle savunmasız grupların baskı altında hissetmesini ve psikolojik olarak kötü etkilenmelerine neden olmuştur.Sonuç olarak, ötenazi ile ilgili her durum birbirinden farklı ve özgün şartlar barındırmaktadır. Bu nedenle etik açıdan genel bir yargıya varmanın güçlüğü görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Ötenazi, Etik, Tıp

Sağlıkta Ticarileşmenin Tıp Etik Kuralları Üstüne Etkisi

Busenaz AKIN

Antalya Lisesi

Cumhuriyet dönemine geçişten sonra ekonomik özgürleştirme adımlarının atılması ve serbest piyasa ekonomisine geçişle birlikte sağlık sisteminde de özelleştirme ve ticarileşmede önemli değişimler meydana gelmiştir. Sağlık sisteminin ticarileştirilmesiyle hastalar tüketici ya da müşteri olarak görülmeye başlanmıştır.

Hastaneler de sadece insanların iyileştirilip tedavi edildiği kurumlar iken artık özel hastane kavramının hayatımıza girmesiyle hastane sahipleri tarafından ticarethane olarak da görülmeye başlanmıştır. Hizmet kalitesi de marka imajı üstünde önemli yer tutmuş günümüz sosyal medyasının gelişimi ve reklam stratejileri ile de marka imajı üzerine anlamlı katkılar sağlamıştır. Sağlık hizmetinin yeterli ve etkin düzeyde olması toplumu ve mevcut sağlık sisteminin gelişimi üzerinde önemli rol oynar. Ülkemizde özel hastanelerin kurulması sağlık sistemine yenilikçi bir bakış açısı, hızlı hizmet sunma, istihdam alanı oluşturma, kamu hastanelerinin yüküne ortak olma gibi katkılar sağlasa da fahiş muayene, görüntüleme ve tedavi masrafları ile zaman zaman bazı hasta gruplarını da zora sokmaktadır. Ayrıca gündemde olan yenidoğan çetesi gibi olaylar sağlık etiğinin temel ilkelerinden olan zarar vermeme ve yararlılık ilkelerini zaman zaman sorgulamaktadır. Ayrıca yapılan bazı araştırmalarda geri bildirim ve hasta hizmeti boyutunda cinsiyete bağlı farklılık gösterdiğini belirtmiştir. Bu farkla da sağlıkta adalet ilkesinin çiğnendiği söylenebilir Bu konuya ilişkin daha fazla veri kazanılması için araştırma sayısının ve araştırma grubunun sayısının arttırılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Tıp etiği, özel hastaneler , etikte temel ilkeler*

Sosyal Medya ve Etik

Dursade Nur Aydın, Murat Yıldız, Katre Kainat Güç, Şevval Şahin

Danışman Öğretmen Harika Akçayöz

Finike Anadolu Lisesi

964289@meb.k12.tr

Günümüzde teknolojinin gelişmesi ile birlikte hayatımızın merkezinde yer alan, internet ve sosyal medya olarak adlandırılan sanal ortamlarla iletişim biçimleri farklılaşmış, sağladığı kolaylıkların yanı sıra pek çok sorunu da beraberinde getirmektedir. Bu bağlamda bireylerin internet ve sosyal medyanın etik kurallarına yaklaşımı da önem kazanmaktadır. Zira telif hakları ihlalleri, sahte içerikler, mahremiyet ihlalleri, manipülasyon, nefret söylemi gibi etik sorunlar sosyal medyanın yaygınlaşması ile artmıştır. Bu duruma neden olan en önemli faktör ise internet ve sosyal medyanın genel olarak standart bir kontrol mekanizmasının bulunmamasıdır. Günümüzde sosyal medyayı kontrol altına alabilmek adına yasalar çıkartılıyor ancak görüldüğü kadarıyla alınan önlemlerin sosyal medyayı kontrol etmeye yetmediği anlaşıyor. Nitekim özellikle çocuklar ve gençler için sakıncalı bulunan, ahlaki olmayan içerikler bir anda sosyal medyada yayılabiliyor, hedef konumundaki bireylere ulaşabiliyor. Bu çalışmada, lise düzeyindeki öğrencilerin internet ve sosyal medyadaki etik kurallarla ilgili olarak bilgi düzeyleri ve davranışlarına yönelik bir anket çalışması yapılması amaçlanmıştır. Çalışmada ilk olarak literatürde yer alan etik, sosyal medya, sosyal medya etiği konulu çalışmalar incelenmiştir. Hazırlanan sorular her sınıf seviyesinden öğrencilere uygulanmış, elde edilen sonuçlar tablolar halinde yorumlanmıştır.

Sosyal Medyadaki Bilgi Manipölasyonlarının Komplo Teorileri Üzerindeki Etkileri

Ada Üçtaş

Aysima Mucan

Eda Öyküm Özobut

Danışman Öğretmen: Orhan Abay

Antalya Anadolu Lisesi

969463aal@gmail.com

Komplo teorileri, insanların anlamlandıramadıkları olayları açıklamak, içinde bulundukları durumu haklı çıkarmak ve kendilerini güvende hissetmek için benimsedikleri teorilerdir. Komplo teorileri kitle iletişim araçlarıyla yayılırken, teknolojinin gelişmesiyle sosyal medya bu yayılımda ana mecra haline gelmiştir. Sosyal medyanın görece demokratik içeriği sayesinde herkesin sesini duyurabilme şansı yakalaması yanlış ve eksik bilgilerin yayılma oranını artırmıştır. İnsanlar bu dezenformasyon sağanağı altında manipüle olmaya, komplo teorileri üretmeye ve var olan komplo teorilerine inanmaya daha yatkın hale gelmiştir. Bu bildirinin temel amacı sosyal medyadaki manipölasyonların komplo teorileri üzerindeki etkilerini ve komplo teorilerinin olası zarar ve yararlarını incelemektir. Bu çalışmada 2000-2025 yılları arasındaki makaleler incelenerek literatür taraması yapılmıştır. Sosyal medyanın yarattığı uygun zeminle komplo teorilerinin çıkışında ve yayılışında artış olduğu saptanmış ve komplo teorilerinin ona inanan insanlara olduğu kadar inanmayanlara da zarar verebileceği sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada komplo teorilerine inanmanın birçok kurumun güvenilirliğine duyulan inancı zedelediği ve insanların manipölasyona uygun hale geldiğini gösteren bir dizi örnek detaylarıyla anlatılmıştır. Son olarak bilginin doğruluğu sınılandıktan, belirli filtrelerden geçirildikten sonra kamuya açıklanmasının önemi üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: komplo teorisi, sosyal medya, manipölasyon, dezenformasyon





